

Sofia Lohilahti & Anni Sievä

**VANHEMPIEN ODOTUKSIA KASVATUSKUMPPANUUDESTA KEMPELEEN
SANTAMÄKITALON KOULUSSA**

**VANHEMPIEN ODOTUKSIA KASVATUKUMPPANUUDESTA KEMPELEEN
SANTAMÄKITALON KOULUSSA**

Sofia Lohilahti & Anni Sievälä
Opinnäytetyö
Syksy 2014
Sosiaalian koulutusohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma

Tekijät: Lohilahti, Sofia & Sievälä, Anni

Opinnäytetyön nimi: Vanhempien odotuksia kasvatuskumppanuudesta Kempeleen Santamäkitalon koulussa

Työn ohjaaja: Onkalo, Päivi & Pietilä, Pirkko

Työn valmistumislukukausi- ja vuosi: Syksy 2014

Sivumäärä: sivut 40 + 3

Tutkimuksemme tavoitteena oli kuvailla Kempeleen Santamäkitalon koulun oppilaiden vanhempien odotuksia kasvatuskumppanuudesta. Opinnäytetyömme oli osa Kempeleen kunnan ja Oulun ammattikorkeakoulun Hyvinvointikouluhanketta, joka pyrkii edistämään lasten hyvinvointia. Tutkimuksemme tuloksia on tarkoitus hyödyntää Kempeleen Hyvän kasvun strategiassa.

Tutkimuksen tietoperusta muodostui kasvatuskumppanuutta käsittelevän ajankohtaisen ammatillisen kirjallisuuden pohjalta. Tietoperustassa käsitellään kasvatuskumppanuutta vuorovaikutuksen, yhdenvertaisuuden ja tasavertaisuuden sekä osallisuuden käsitteiden kautta.

Tutkimuksemme oli kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Tutkimusmenetelmänä käytimme teemahaastattelua, jonka teemat pohjautuivat tietoperustan käsitteisiin. Haastattelimme viittä Santamäkitalon koulun oppilaan vanhempaa. Analysoimme kerätyn aineiston aineistolähtöisen sisällönanalyysin avulla.

Vanhempien odotukset kasvatuskumppanuudesta liittyivät avoimuuteen, yhteisöllisyyteen, toimitaan vuorovaikutukseen sekä vanhemman ja opettajan väliseen tasa-arvoiseen kumppanuussuhteeseen. Vanhemmat toivoivat avointa ja luottamuksellista ilmapiiriä. Lisäksi odotettiin enemmän yhteisöllistä toimintaa, johon myös vanhemmat voisivat tuoda panoksensa. Vuorovaikutuksen toivottiin olevan myös opettajan puolelta aktiivista, luontevaa ja mielellään kasvokkain tapahtuvaa. Vanhemmat halusivat kasvatuskumppanuudessa arvostettavan molempien osapuolten tuomaa tietoa. Lisäksi toivottiin pyrkimystä yhdistää vanhemman ja opettajan näkemykset yhteiseksi toimintatavaksi.

Tulosten tarkastelussa ilmeni vanhempien odottavan kasvatuskumppanuuden vuorovaikutuksen olevan dialogista. Tuloksia tarkastellessa kasvatuskumppanuus nähtiin myös prosessina, jonka aikana osapuolten välinen luottamus kasvaa. Lisäksi tutkimuksen tuloksista ilmeni, että yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen esimerkiksi vanhempaintoimikunnan ja erilaisten tapahtumien kautta rakentaa kasvatuskumppanuutta.

Asiasanat: kasvatuskumppanuus, peruskoulu, vuorovaikutus, yhdenvertaisuus, osallisuus

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
School of Health and Social Care

Authors: Lohilahti, Sofia & Sievälä, Anni

Title of thesis: Parents' expectations of pedagogical partnership in Santamäkitalo's school in Kempele

Supervisors: Onkalo, Päivi & Pietilä, Pirkko

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2014 Number of pages: 40 + 3

The purpose of our study was to describe parents' expectations of pedagogical partnership in the school of Santamäkitalo, Kempele. Our thesis was a part of a school welfare project run by the municipality of Kempele and Oulu University of Applied Sciences. The school welfare project will benefit from the results of our thesis.

The theoretical framework of our study is based on the current literature of pedagogical partnership. We chose to process pedagogical partnership from interaction, equality and participation's point of view.

Our study was a qualitative study. We collected the data using theme-based interviews. The themes came from our study's theoretical framework. We interviewed five parents from our cooperation school. The collected data was analyzed using data-based content analysis.

The parents' expectations of pedagogical partnership were about openness, sense of community, interaction and equal partnership between a parent and a teacher. The parents hoped for an open and confidential atmosphere. They also wished for more activity for the whole family, which would strengthen the sense of community. Interaction between parent and a teacher was hoped to be natural and face to face. The parents also wanted their knowledge of the child to be appreciated.

While studying the results it was found that the parents expected dialogic interaction in pedagogical partnership. Also it seems that pedagogical partnership is a process which strengthens the trust between parents and teachers. It was also found that parents' committee, and other events that promote participation, support pedagogical partnership.

Keywords: Pedagogical partnership, elementary school, interaction, equality, participation

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	KASVATUSKUMPPANUUS LAPSEN HYVINVOINTIA TUKEMASSA	8
2.1	Vuorovaikutus kasvatuskumppanuuden perustana	9
2.2	Yhdenvertaisuus ja tasavertaisuus osana kasvatuskumppanuutta	10
2.3	Osallisuus edistämässä kasvatuskumppanuutta	12
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	14
3.1	Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimustehtävä.....	14
3.2	Tutkimusmetodologia	15
3.3	Tutkimusmenetelmä	15
3.4	Aineiston keruu ja kohderyhmä	16
3.5	Aineiston analyysi.....	17
4	AVOIN, KESKUSTELEVA JA YHTEISÖLLINEN KUMPPANUUS.....	21
4.1	Avoimuus ja luottamuksellisuus osana kasvatuskumppanuutta	21
4.2	Vuorovaikutuksen merkitys kasvatuskumppanuudessa	22
4.3	Kasvatuskumppanuus yhdistämässä kasvattajia	24
4.4	Vanhemmat aktiivisina osallistujina kasvatuskumppanuudessa	25
5	TULOSTEN TARKASTELU	27
6	TUTKIMUKSEN EETTISYYS	31
7	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS	33
8	POHDINTA.....	35
	LÄHTEET.....	37
	LIITTEET	41

1 JOHDANTO

Lasten hyvinvoinnin edistäminen ja turvaaminen on määritelty jo YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa, minkä Suomi on allekirjoittanut. Suomi on valtiona sitoutunut toimimaan lapsen edun mukaisesti ja hänen oikeuksiaan kunnioittaen kaikessa lapsen hyvinvointiin vaikuttavassa toiminnassa. (Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta 1130/1991.) Lasten hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen vaatii lapsen hyvinvointiin, kasvuun ja kehitykseen vaikuttavien tekijöiden huolehtimista, sekä niitä suojaavien tekijöiden vaalimista (Sosiaaliportti 2012, viitattu 1.5.2014). Lasten hyvinvoinnin kansallisissa indikaattoreissa koulu, turvallinen kasvuympäristö sekä osallistuminen ja sosiaalinen toiminta nostetaan tärkeiksi lasten hyvinvoinnin osaluokiksi (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2011, 46-50). Lapsen hyvinvoinnin kannalta on siis tärkeää, että kodin tuoman kasvatuksen ohella koulun tarjoama tuki huomioidaan arvokkaana lisänä lapsen kasvatukseen. Kodin ja koulun keskinäinen kasvatuskumppanuus luo lapselle turvallisen ja vakaan alustan kasvaa ja kehittyä.

Kasvatuskumppanuus on merkittävä osa kaikkea koulutyötä. Koulun kasvatustuen lisäksi vanhempien kuulluksi tuleminen sekä heidän tärkeiksi kokemiensa asioiden huomioiminen on oleellista opetuksen järjestämisessä. (Rimpelä, Metso, Saaristo & Wiss 2008, 9.) Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus 2004, 22) yhdeksi koulun tehtäväksi on määritelty kodin ja koulun välinen yhteistyö ja sen kehittäminen koko peruskoulun ajan. Myös Suomen laissa määrätään oppilashuollosta, jonka yhtenä tarkoituksena on edistää kodin ja koulun välistä yhteistyötä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 1:2 §).

Opinnäytetyömme on osa Hyvinvointikouluhanketta, joka tehdään yhteistyössä Kempeleen kunnan ja Oulun ammattikorkeakoulun kanssa. Hankkeen tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia koulu yhteisössä. (Koivisto & Rautakoski 2013, viitattu 19.11.2014.) Kempeleen kunnan Hyvän kasvun strategia 2010-2014 (2010, 10) on lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi laadittu toimintasuunnitelma, joka määrittelee sen yhdeksi tavoitteeksi koulun ja kodin välisen yhteistyön eli kasvatuskumppanuuden. Opinnäytetyömme tuloksia käytetään Hyvinvointikouluhankkeessa, jonka kehittämistyön tuottamaa tietoa hyödynnetään muun muassa Kempeleen kunnan seuraavan Hyvän kasvun strategian laatimisessa. Opinnäytetyömme on tutkimus, jonka

tarkoituksena on kuvailla Kempeleen Santamäkitalon alakoulun oppilaiden vanhempien odotuksia kasvatuskumppanuudesta.

2 KASVATUSKUMPPANUUS LAPSEN HYVINVOINTIA TUKEMASSA

Kasvatuskumppanuus on kodin ja koulun välistä yhteistyötä, jonka pyrkimyksenä on tukea lasten ja nuorten kasvua sekä luoda edellytykset kasvaa ja kehittyä terveesti ja tasapainoisesti (Lämsä 2013, 13). Urie Bronfenbrennerin ekologisen teorian mukaan lapsi kehittyy yksilön ja ympäristön välisessä vuorovaikutuksessa. Bronfenbrenner jaottelee lapsen elämässä vaikuttavat ympäristötasot mikro-, meso-, ekso- ja makrosysteemeiksi. Mikrosysteemi on lapsen lähin ympäristötaso, jossa lapsi osallistuu aktiivisesti vuorovaikutukseen. Mikrosysteemiin kuuluvat niin koti kuin koulu. Mikrotasolla lapsen kehitys toteutuu mikrosysteemin toiminnoissa, rooleissa sekä ihmisten välisissä suhteissa (Puroila & Karila 2001, 205–210.) Kouluikäisen lapsen kehityksen turvaamisen kannalta on tärkeää, että lapsen mikrotason merkittävimmät kasvu-ympäristöt, koti ja koulu, toimivat yhteistyössä yhteistä päämäärää, lapsen hyvinvointia, tavoitellen.

Mesosysteemillä tarkoitetaan niitä yhteyksiä ja prosesseja, jotka toimivat niiden ympäristöjen välillä, joissa lapsi elää. Mesosysteemi siis muodostuu, kun lapsi on yhteydessä uuteen mikrosysteemiin, tai mikrosysteemit kohtaavat toisensa. (Puroila & Karila 2001, 208.) Koulun aloittaminen, vaihto, kasvatuskumppanuus sekä muut mikrosysteemeissä tapahtuvat suuret muutokset käsitellään mesosysteemiksi. Eksosysteemi kuvaa ympäristöjen yhteyksiä, joissa kaikissa lapsi ei ole aktiivinen osallistuja. Näillä ympäristöillä on kuitenkin valta vaikuttaa mikrotason ympäristöihin, ja näin ollen lapsen elämään. Eksosysteemissä vaikutus lapsen ja systeemien välillä tapahtuu välillisesti. Makrosysteemi kuvaa niitä yhdenmukaisuuksia ja niiden taustalla olevia ideologioita ja uskomusjärjestelmiä, joita mikro-, meso- tai eksosysteemien taustalla on, tai voisi olla. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi eri kulttuurien vaikutusta yhteisöjen ja organisaatioiden toimintaan ja johtoon. (Puroila & Karila 2001, 208-209.)

Kasvatuskumppanuutta on käsitelty eniten varhaiskasvatukseen liittyvänä, vanhempien ja ammattikasvattajien välisenä vastuunjakona ja tasa-arvoisena vuorovaikutussuhteena. Kasvatuskumppanuuden tärkeyden myös koulumaailmassa voi nähdä pelkistämällä Bronfenbrennerin ekologisen näkökulman rinnakkaisiksi kehitysyhteisöiksi, joissa lapsen kehitys tapahtuu. Lapsen kehitysyhteisöistä tärkein on perhe. Perheen rinnakkaisia kehitysyhteisöjä lapsuudessa ovat muun muassa koulu, asuinalue, harrastukset ja media. (Rimpelä 2013, 29-31.) Nämä kehitysyhteisöt muodostavat kehitysekosysteemin, jossa lapsi kasvaa ja kehittyy (Rimpelä, luento 17.2.2014). Lapsi voidaan nähdä yhteisöön kuuluvana kehitysyhteisön jäsenenä. Tällaisen ekolo-

gisen tulkinnan mukaan kasvatuskumppanuus voidaan nähdä vanhempien ja ammattikasvattajien henkilökohtaisen vuorovaikutuksen lisäksi myös kehitysyhteisöjen toimintaa ohjaavien arvojen, käytäntöjen ja rakenteiden tasolla. Lapsen kehitystä tukeva kokonaisuus olisi rakennettava kaikilla eri kehitysyhteisöjen, myös instituutioiden, tasoilla toimivana yhteistyönä siten, että vanhemmilla olisi mahdollisuus ohjata sen muodostumista. (Rimpelä 2013, 30-32.)

Kehitysyhteisöjen välinen vuorovaikutus ja niissä tapahtuva kasvatuskumppanuus vaikuttavat osaltaan lapsen hyvinvointiin. (Rimpelä, luento 17.2.2014.) Toimiva kasvatuskumppanuus tuo johdonmukaisuutta, jatkuvuutta ja yhdenmukaisuutta kotona ja koulussa tapahtuvaan kasvatukseen ja kehityksen tukemiseen. Kasvatuskumppanuutta ei toteuteta yhteistyön tekemisen vuoksi, vaan pääasiana on aina lapsen tai nuoren kehityksen turvaaminen. (Ijäs 2013, 212-213.) Käsittelemme kasvatuskumppanuutta kirjallisuudesta vahvasti esiin nousevien teemojen: vuorovaikutuksen, tasavertaisuuden ja yhdenvertaisuuden sekä osallisuuden näkökulmista.

2.1 Vuorovaikutus kasvatuskumppanuuden perustana

Kasvatuskumppanuus on huoltajien ja koulun henkilökunnan välistä tasavertaista vuorovaikutusta sekä tietoista sitoutumista yhteistyöhön, jolla tuetaan lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista (Stakes 2005, 31; Kaskela & Kekkonen 2006, 11). Vuorovaikutus perustuu kodin ja koulun väliseen luottamukseen ja tasa-arvoisuuteen, mitkä syntyvät käytyjen keskustelujen ja vuoropuhelun sekä kohtaamisen kautta (Karhuniemi 2013, 72). Toimiva vuorovaikutus luo yhteyden vanhemman ja lapsen kasvuympäristöjen välille. Lapsen näkökulmasta katsottuna kodin ja muiden lapsen kasvuympäristöjen välinen yhteistyö tukee merkittävästi lapsen kehitystä ja hyvinvointia. Myös vanhemmat ja opettajat saavat kasvatuskumppanuuden myötä tukea lapsen kasvatukseen ja huolenpitoon. (Karila 2006, 91.)

Koulu on luonteva aloitteentekijä kodin ja koulun välisessä vuorovaikutuksessa (Karhuniemi 2013, 75; Lämsä 2013, 53). Koululla on myös velvollisuus tiedottaa vanhemmille muun muassa heidän mahdolluuksistaan osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä yhteistyön merkityksestä lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista tukeessa (Karhuniemi 2013, 78-79). Jotta informaatio kulkisi kodin ja koulun välillä, tulee niin opettajien kuin vanhempienkin olla aktiivisia. Opettajien vastuulla on se, että tarpeellinen informaatio lapsen koulunkäynnistä tulee annetuksi vanhemmille. (Parvela & Sinkkonen 2011, 178-179.) Jotta kodin ja koulun välinen yhteistyö onnistuu,

on niiden välisen viestinnän oltava avointa ja toimivaa. Viestinnän toimiessa jokapäiväisissä asioissa, on yhteistyö ja lähestyminen helpompaa myös vaikeammissa tilanteissa. Toimiva ja vuorovaikutuksellinen viestintä kasvattaa halua yhteistyöhön sekä lisää tunnetta osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä. Onnistunut viestintä koulun taholta auttaa todellisen yhteistyön ja kasvatuskumppanuuden syntymisessä. (Karhuniemi 2013, 71, 77.) Vastuu vuorovaikutuksen onnistumisesta on aina ammattilaisella, opettajalla (Lämsä 2013, 57).

Kuuleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogisuus ovat kasvatuskumppanuutta ohjaavia periaatteita (Kaskela & Kekkonen 2006, 32). Kuulemisessa tarvitaan aitoa läsnäoloa, aikaa ja tietoista asettumista vuorovaikutukseen toisen kanssa (Kaskela & Kronqvist 2008, 23). Dialogisuus tarkoittaa kuuntelevaa keskustelua, joka on avointa ja suoraa sekä yhteistä ymmärrystä tavoittelevaa. Dialogissa tarkoituksena on saavuttaa kaikkien osapuolten luoma yhteinen näkemys käsiteltävästä asiasta. Siinä otetaan huomioon kaikkien osapuolten näkökulmat ja todellisuus jokaisen dialogiin osallistuvan ollessa kiinnostunut niistä. Kenenkään näkökulman ei ajatella olevan parempi tai todempi kuin toisen, vaan kaikki dialogin osapuolet saavat kuulluksi tulemisen kokemuksen. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2014, viitattu 19.11.2014.)

Kasvatuskumppanuus on hyvin vastavuoroista, joten on huomioitava myös vanhempien valmiudet kumppanuuteen. Vanhempien ja opettajien välinen vuorovaikutussuhde voidaan nähdä myös haasteena. Jotta kasvatuskumppanuus voi toteutua, on kaikkien osapuolten kunnioitettava toisiaan esimerkiksi erilaisista arvoista ja elämäntavoista huolimatta. (Karila 2006, 94-95.) Kasvatuskumppanuus ei tarkoita sitä, että asioista ollaan samaa mieltä, vaan siinä etsitään yhteistä ymmärrystä toisen näkemyksiä kunnioittaen (Kaskela & Kronqvist 2008, 23-24). Kumppanuus tulee luoda yksilöllisesti ja ottaa huomioon jokaisen perheen oma kulttuuri sekä kunnioittaa heidän omaa määritelmäänsä perheestään. (Jämsä & Karvinen 2008, 184.)

2.2 Yhdenvertaisuus ja tasavertaisuus osana kasvatuskumppanuutta

Kasvatuskumppanuuden perustana tulee olla kaikkien osapuolten kunnioitus ja yhdenvertaisuus (Jämsä & Karvinen 2008, 184). Kasvatuskumppanuus perustuu osapuolten tuomaan yhdenvertaiseen tietoon: vanhemmalla on vastuu lapsen kasvatuksesta ja tuntemus omasta lapsestaan, ja ammattilaisella on koulutuksen tuoma tietotaito sekä edellytykset luoda tasavertainen kasvatuskumppanuus (Stakes 2005, 31). Opettajalle tieto lapsen maailmasta koulun ulkopuolella antaa

ymmärrystä lapsesta laajemmin (Neitola 2013, 133). Opettajan tulisi tarjota omaa ammatillista osaamistaan lapsen vanhemmille mitätöimättä kuitenkaan vanhempien tietoa ja käsityksiä lapsestaan (Kaskela & Kekkonen 2006, 19).

Kasvatuskumppanuuden yksi perusajatus on vanhempien ja opettajan jaettu asiantuntijuus. Molemmat osapuolet tuntevat lapsen omalla alueellaan, ja tiedot voidaan yhdistää saaden näin kaikille syvällisempi ja monipuolisempi kuva lapsesta ja hänen tarpeistaan. (Lämsä 2013, 58-59.) Kasvatuskumppanuuden tarkoituksena ei ole siirtää kasvatusvastuuta pois vanhemmilta, vaan tukea heitä ja kulkea heidän rinnallaan. (Rimpelä 2013, 45-46.) Kasvatus voidaan nähdä perheiden ja koulun yhteiseksi, jaetuksi tehtäväksi. Kumppanuudessa on kyse toistensa kuuntelemisesta, tilan antamisesta, toisen ajatusten kunnioittamisesta ja yhteisistä pelisäännöistä. (Lämsä 2013, 54.)

Tie aitoon kasvatuskumppanuuteen voidaan nähdä vaihe vaiheelta etenevänä prosessina. Prosessin aikana luottamus ja sosiaalinen pääoma kasvavat jatkuvasti. Tutustumisvaiheessa vaaditaan turvallisuuden tunnetta, kuulluksi tulemistä, osallisuutta ja kohtaamista. Tutustumisvaiheen jälkeen voidaan siirtyä verkostoitumisvaiheeseen, joka vaatii keskustelua, tavoitteellisuutta, toimintatavoista sopimista sekä osallisuuden tukemista. Tämän jälkeen prosessissa voidaan olla jo kumppanuusvaiheessa, jossa eri osapuolilla on yhteiset tavoitteet, toimintasuunnitelma, työn jako ja vastuu yhteisöstä. (Launonen, Pohjola & Holma 2004, 102.) Haastetta tasavertaisen kumppanuuden luomiselle tuo osapuolten erilaisuus. Vanhemmat ovat ensisijaisessa asemassa lapsensa elämässä, ja opettajan tehtävänä on tukea ammattitaidollaan vanhempien kasvatustehtävää. Kumppanuuden osapuolet ovat siis erilaiset, mutta kuitenkin tasavertaiset kasvatuskumppanuudessa, ja heitä yhdistää yhteinen tavoite lapsen hyvinvoinnin tukemiseksi. (Karila 2006, 108.)

Nykyinen kumppanuusajattelu luo koulun ja kodin väliselle yhteistyölle tasavertaisen ja vanhemman osallisuutta vahvistavan pohjan (Karila 2006, 92-93). Kasvatuskumppanuus ei synny itseltään, vaan vaatii tietoista työskentelyä molemmilta osapuolilta. Kodin ja koulun yhteistyön toimivuuteen vaikuttaa se, onko sillä selkeät rakenteet, toimielimet ja kirjatut periaatteet. Näin toiminta ei riipu yksittäisen opettajan tai vanhemman innostuksesta, vaan sitä on mahdollista kehittää tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti. (Launonen ym. 2004, 109.)

2.3 Osallisuus edistämässä kasvatuskumppanuutta

Vanhempien osallisuus ja sen vahvistaminen on tärkeää kasvatuskumppanuudessa. (Karila 2006, 94). Kodin ja koulun välisessä yhteistyössä vanhempien tulisi saada kokemus osallisuudesta ja itsemääräämisoikeudesta. Osallisuus on ihmisen sisäistä kokemusta kuulumisesta yhteiskuntaan ja johonkin yhteisöön sekä mahdollisuutta vaikuttaa ja olla mukana yhteisön prosesseissa. Osallisuus voidaan nähdä syvällisenä identiteetin kokemuksena ja yhteisöllisen jäsenyyden tunteena. Se antaa mahdollisuuden rakentavassa yhteisöllisessä prosessissa mukana oloon. Osallisuus mahdollistuu kuulemalla ja kuuntelemalla, yhteistä kieltä käyttämällä sekä aidolla kiinnostuksella. (Kaskela & Kekkonen 2006, 25-27; Pietiläinen 2013, viitattu 1.5.2014.)

Osallisuus on omakohtaista sitoutumista johonkin asiaan, ja tätä kautta vaikuttamista asioiden kulkuun siten, että myös seurauksista otetaan vastuu. Yksi osallisuuden lähtökohdista on yhteisen kokemuksen ja tietämyksen jakaminen ja vaihto. (Kaskela & Kekkonen 2006, 25-27.) Vanhemmilla on oikeus tulla kuulluksi sekä osallistua lapsensa kasvatukseen lisäksi myös opetukseen liittyviin päätöksiin. Myös osallisuus koulun asioissa vaikuttamiseen yhteisötasolla tulee mahdollistaa. (Rimpelä, Metso, Saaristo & Wiss 2008, 10.) Kasvatuskumppanuutta toteutettaessa vanhemmat eivät saa olla vain tiedottamisen kohde. Osallisuuden vahvistaminen lisää sitoutumista, luottamusta ja arvostusta sekä edistää kasvatuskumppanuutta. (Karhuniemi 2013, 80.)

Osallisuutta voidaan määritellä useilla eri tavoilla. Se on muun muassa tässä hetkessä, työntekijän taholta tapahtuvaa kuulemistä ja osallisuuden tukemista sekä tiedostettua vuorovaikutusta. Osallisuus on myös vanhempien oikeutta tietoon ja mahdollisuutta vaikuttaa omaan elämään sekä päätöksentekoon, palvelujen suunnitteluun ja elinympäristöön. Osallisuuden kokemus on voimaannuttavaa ja lisää halua vaikuttaa ja toimia. Se on lisäksi sitouttavaa ja päätöksenteon laatua parantavaa. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2014, viitattu 19.11.2014.) Kokemus osallisuudesta luo vanhemmille tunteen vaikutusvallasta ja merkityksellisyydestä, mikä vahvistaa kasvatuskumppanuutta. Osallisuuden myötä vanhemmat ovat aktiivisempia toimijoita yhteistyössä koulun ja opettajien kanssa.

Osallisuutta tukevat kasvatuskumppanuutta määrittelevät dialoginen, jatkuva ja sitoutunut vuorovaikutus. Kasvatuskumppanuuden vastavuoroisuuden ja yhdenvertaisuuden tähden on tärkeää, että niin työntekijä kuin vanhemmatkin ovat motivoituneita ja valmiita kumppanuussuhteeseen. Jokaisella vanhemmalla on omat käsityksensä vuorovaikutuksesta ammattilaisten kanssa. Nämä

käsitykset heijastuvat esimerkiksi siihen, mitä kasvatuskumppanuudelta odotetaan ja millaiseksi oma osallisuus vuorovaikutuksessa ymmärretään. Vanhemmilla on erilaisia tulkintoja kasvatuskumppanuudesta ja erot näkyvät erityisesti vanhempien innokkuudessa rakentaa kumppanuussuhdetta opettajien kanssa. (Karila 2006, 94, 96.)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

3.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimustehtävä

Tutkimuksemme oli osa Kempeleen kunnan ja Oulun ammattikorkeakoulun Hyvinvointikouluhanketta, jonka perimmäisenä tarkoituksena oli edistää lasten hyvinvointia. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvailla Kempeleen Santamäkitalon alakoulun oppilaiden vanhempien odotuksia kasvatuskumppanuudesta. Tutkimuksemme tuottama tieto auttaa osaltaan Hyvinvointikouluhankkeen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoten vanhempien näkökulman toimivasta kasvatuskumppanuudesta. Toimiva kasvatuskumppanuus tukee lapsen tervettä ja tasapainoista kasvua ja kehitystä (Lämsä 2013, 13).

Opinnäytetyömme tutkimustehtävä oli:

Millaisia odotuksia vanhemmilla on kasvatuskumppanuudesta?

Opinnäytetyöprosessissa pyrimme vahvistamaan koulutuksen aikana rakentamaamme sosionomin ammattitaitoa. Tavoitteenamme oli oppia tutkimuksellista kehittämisosaamista sekä sosiaalialan eettistä osaamista. Nämä tavoitteet löytyvät sosionomin (AMK) kompetensseista. Tutkimukselliseen kehittämisosaamiseen kuuluu muun muassa reflektiivinen, tutkiva ja kehittävä työote sekä käytäntöpainotteinen tutkimuksellinen osaaminen. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2010, viitattu 1.5.2014.) Opinnäytetyömme aikana perehdyimme tutkimusprosessiin laatimalla tutkimussuunnitelman, keräämällä aineiston ja analysoimalla sen. Lisäksi perehdyimme tutkimuksemme kvalitatiiviseen tutkimukseen ja aineiston keruun vaiheessa syvennyimme teemahaastatteluun. Pyrimme pitämään yllä reflektiivistä työtettä muun muassa arvioimalla tutkijana tekemiämme valintoja ja niiden vaikutusta tutkimuksen tuloksiin.

Tutkimusta toteutettaessa sitouduimme toimimaan sosiaalialan eettisten periaatteiden ja arvojen mukaisesti (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2010, viitattu 1.5.2014). Näitä periaatteita ovat muun muassa ihmisarvon kunnioittaminen, osallistumisoikeus ja itsemääräämisoikeus (Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry 2012, 7-8). Pyrkimyksenämme oli oppia toimimaan näiden periaatteiden mukaisesti tutkimuksemme kaikissa vaiheissa. Huomioimme myös

tutkimuksen tekoon liittyvät eettistä pohdintaa vaativat asiat, kuten tutkimuksemme aiheen herkät luontoisuuden. Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista ja kaikille valitussa kohderyhmässä oleville annettiin tasavertainen mahdollisuus osallistua siihen. Haastateltaessa kohtasimme vanhemmat kunnioittavasti ja huomioiden heidän yksilölliset mielipiteensä.

3.2 Tutkimusmetodologia

Tutkimuksemme oli kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Kasvatuskumppanuus on haastateltaville vanhemmille jokapäiväinen, todellinen asia, jota lähdimme tutkimaan. Jokaiselle vanhemmalle kasvatuskumppanuus merkitsee erilaisia asioita ja tutkimuksemme tarkoituksena olikin löytää ja kuvailla vanhempien erilaisia odotuksia siitä. Laadullisessa tutkimuksessa lähtökohtana on kuvata todellista elämää, ja ymmärtää elämän monen suuntaisia suhteita. Pyrkimyksenämme kvalitatiivisessa tutkimuksessamme oli tutkimuskohteen kokonaisvaltainen tarkastelu. Sen sijaan, että olisimme todentaneet jo olemassa olevia teorioita, pyrimme löytämään ja paljastamaan tosiasioita kasvatuskumppanuudesta vanhempien näkökulmasta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 161.)

Laadullisessa tutkimuksessamme keräsimme tiedon ihmisiltä, ja käytimme tutkimusmetodinä haastattelua, jolla tutkittavien ääni pääsi kuuluviin. Tutkijana emme määritelleet sitä, mikä on tärkeää, vaan tehtävänäimme oli tarkastella saatua aineistoa monitahoisesti ja yksityiskohtaisesti. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tietoa hankitaan kokonaisvaltaisesti ja luonnollisissa tilanteissa esimerkiksi haastattelun avulla. (Hirsjärvi ym. 2010, 164.) Tutkimuksemme oli induktiivinen eli aineistolähtöinen, mikä on ominaista kvalitatiiviselle tutkimukselle. Tutkimuksemme tulokset rakentuivat kerätyn aineiston pohjalta aineistolähtöisesti, millä tarkoitetaan teorian rakentumista yksittäisistä huomioista yleisiin ilmiöihin. (Eskola & Suoranta 1998, 83.)

3.3 Tutkimusmenetelmä

Tutkimus tulee tehdä tutkimustehtävään sopivilla menetelmillä (Eskola & Suoranta 1996, 10). Yksi laadullisen tutkimuksen yleisimpiä aineistonkeruumenetelmiä on haastattelu (Tuomi & Sarajärvi 2009, 71). Käytimme tutkimusmenetelmänämme teemahaastattelua, koska se on menetelmänä joustava ja siinä ollaan suorassa vuorovaikutuksessa tutkittavan kanssa. Haastattelun avul-

la saimme tiedon suoraan tutkimuskohteelta niin, että tutkittavalla oli valta valita mihin suuntaan keskustelua vietiin ja mitä asioita korostettiin. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 34-35.)

Kasvatuskumppanuus on monimerkityksellinen ja eri ihmiset käsittävät sen eri tavoin. Teemahaastattelu mahdollisti tutkimuksemme pyrkimyksen saada tietoa vanhempien yksilöllisistä odo- tuksista kasvatuskumppanuudesta siten, että haastateltavat pystyivät tuomaan esiin itselleen merkityksellisiä asioita. Teemahaastattelussa on keskeistä ihmisten omat tulkinnat eri asioista ja niille annetut merkitykset. Näiden ajatellaan syntyvän vuorovaikutustilanteissa. Teemahaastattelu on menetelmänä puolistrukturoitu, koska etukäteen sovitut teema-alueet ovat kaikille haastatelta- ville samat. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 48.) Tutkimuksemme teemahaastattelussa aihepiirit olivat etukäteen tiedossa, mutta kysymykset eivät olleet tarkkaan muotoiltuja tai järjesteltyjä (Hirsjärvi ym. 2010, 208). Teemahaastattelua ohjasivat haastattelurungon (liite 1) ennalta määritetyt tee- mat, joiden pohjalta haastattelut etenivät. Teemojen laajuus ja sisältö vaihtelivat. (Eskola & Vas- tamäki 2010, 26.) Teemahaastattelun pääteemat olivat vuorovaikutus, yhdenvertaisuus ja osalli- suus, jotka pohjautuivat tutkimuksemme tietoperustaan. Nämä teemat nousivat keskeiseen osaan kasvatuskumppanuutta koskevassa kirjallisuudessa (ks. Kaskela & Kekkonen 2006, 11; Karila 2006, 94, 108) ja näin ollen teemat muodostivat olennaisen määritelmän kasvatuskumppanuus- desta.

3.4 Aineiston keruu ja kohderyhmä

Tutkimuksemme osallistujina toimi Santamäkitalon koulun oppilaiden vanhempia. Yhteistyökoulu ja luokka-aste valikoituivat Kempeleen kunnan ja Oulun ammattikorkeakoulun Hyvinvointikoulu- hankkeen määrittäminä. Kaikille valitun luokan vanhemmille lähetettiin haastattelupyynnö (liite 2) Wilman kautta ja heiltä tiedusteltiin halukkuutta osallistua tutkimukseen. Ennen haastattelupyynn- nön lähettämistä allekirjoitimme yhteistyösopimuksen (liite 3) yhteistyökumppaneidemme kanssa. Ensimmäisen haastattelupyynnön kautta saimme yhden haastateltavan. Lähetimme haastattelu- pyynnön uudestaan seuraavalla viikolla, mutta emme saaneet sen kautta enempää vastauksia. Otimme yhteyttä yhteistyökouluun, josta luvattiin kysellä myös kasvatustusten vanhempien haluk- kuutta osallistua tutkimukseemme. Tätä kautta saimme loput neljä haastateltavaa.

Haastattelut pidettiin Kempeleessä Santamäkitalon koulun tiloissa 22.5.2014. Aika sopi hyvin vanhemmille, sillä samana päivänä oli koulun kevätjuhla, jonka myötä vanhemmat olivat tulossa

koululle. Haastatteluihin osallistui kolme vanhempaa yksin ja yksi pariskunta. Haastattelut kestivät 20-45 minuuttia ja ne nauhoitettiin haastateltavien luvalla. Näin pystyimme keskittymään itse haastatteluihin ja haastateltaviin. Yhdessä haastattelussa tilassa oli mukana kaksi haastateltavan lasta, jotka keskeyttivät haastattelun välillä aiheuttamatta kuitenkaan sen suurempaa häiriötä. Lasten äänet kuuluivat nauhoituksessa, mutta ne eivät peittäneet haastateltavan vastauksia.

Haastattelutilanteet olivat rauhallisia ja kiireettömiä. Pidimme neljä haastattelua, joihin jokaiseen oli varattu aikaa tunnin verran. Haastattelutilanteet olivat erilaisia niin haastateltavien kuin meidän tutkijoidenkin osalta. Suurin osa haastatteluista sujui jouhevasti ja haastattelutilanteet ja keskustelut pysyivät rentoina ja luonnollisina. Osa haastatteluista vaati meiltä haastattelijoina enemmän työtä: esitimme esimerkiksi lisäkysymyksiä tai muotoilimme kysymykset uudelleen ymmärrettävämmiksi tarpeen vaatiessa. Haastatteluissa osa vanhemmista lähti puhumaan kokemuksistaan kasvatuskumppanuudesta, ja jouduimmekin haastattelijoina kääntämään puheen ja huomion kokemuksista odotuksiin. Pidimme huolta myös siitä, että kysymyksemme eivät olleet johdattelevia. Pariskunnan haastattelussa haastattelijan täytyi muuttaa toimintaansa hieman, koska huomio jakautui kahdelle haastateltavalle. Haastattelijan täytyi keskittyä kummankin vanhemman kertomiin odotuksiin ja luoda tilaa molempien ajatuksille.

Valmistauduimme haastatteluihin perehtymällä teemahaastatteluun ja tekemällä teemahaastattelurungon. Haastateltavat saivat pääteemat haastattelupyynnön mukana etukäteen tutustuttaviksi. Haastattelutilanteissa toinen tutkija huolehti ensin nauhoitusluvan pyytämisestä ja nauhoituksen käynnistämisestä ja toinen tutkija oli vastuussa haastattelun aloittamisesta ja sen eteenpäin viemisestä. Nauhoituksesta vastaava osallistui myös haastattelun kulkuun tukien päähaastattelijaa. Jaoimme haastatteluvastuun siten, että molemmat olivat päävastuussa haastattelun kulusta kaksi kertaa ja nauhoitusvastuussa kaksi kertaa.

3.5 Aineiston analyysi

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston analyysin tarkoituksena on selkeyttää aineistoa ja näin tuottaa uutta tietoa. Analyysin avulla aineisto tiivistetään siten, että aineiston merkitys ei katoa, vaan tutkimuksen tuottama jäsentymätön tieto järjestetään mielekkääseen ja ymmärrettävään muotoon. (Eskola & Suoranta 1998, 138.) Tutkimuksessamme pyrimme poimimaan haastatteluaineistosta merkitykselliset ja haastatteluissa toistuvat yhtenevät asiat sekä eroavaisuudet, jotka

liittyivät vanhempien odotuksiin kasvatuskumppanuudesta. Näin keräsimme aineistoa selkeyttävää ja konkretisoivaa tietoa, jonka avulla pystyimme kuvailemaan vanhempien odotuksia kasvatuskumppanuudesta.

Aloitimme aineiston analyysin litteroimalla sana sanalta, eli muuttamalla haastatteluissa kerätyn aineiston nauhoitteista tekstimuotoon. Litteroitua aineistoa kertyi 34 sivua. Emme litteroidessamme muuttaneet haastateltavien käyttämiä sanamuotoja tai merkityksiä. Litterointi mahdollisti aineiston järjestelmällisen läpikäynnin ja näin helpotti aineiston analysointia. (Vilka 2005, 115-116.) Luimme ja kävimme läpi litteroinnista saadun aineiston useaan kertaan, jotta saimme luotettavan kuvan aineistosta kokonaisuutena. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 143).

Aluksi lähdimme analysoimaan aineistoamme teemoitellen eli pilkoimme ja ryhmittelimme laadullisen aineistomme (Tuomi & Sarajärvi 2009, 93). Käytimme teemoittelun apuna teemahaastattelurunkoa, jonka teema-alueet olimme perustelleet tutkimuksen tietoperustassa. Teema-alueiden avulla pyrimme poimimaan tutkimuksemme kannalta tarkoituksenmukaisen ja merkittävän tiedon litteroidusta aineistosta (Eskola & Suoranta 1998, 153). Teemoittelun käyttäminen teemahaastattelurungon kautta rajasi aineiston käsittelyä liikaa jättäen aineiston analyysin pinnalliseksi, joten päädyimme käyttämään aineistolähtöistä sisällönanalyysiä.

Aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä analysoimme keräämäämme aineiston tutkimustehtävän ja tutkimuksen tarkoituksen mukaisesti. Tällä tavalla saimme muodostettua aineistosta teoreettisen kokonaisuuden. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi on prosessi, jonka vaiheita ovat aineiston pelkistäminen eli redusointi, ryhmittely eli klusterointi ja teoreettisten käsitteiden luominen eli abstrahointi. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 95, 108.) Aluksi luimme litteroidun aineiston huolellisesti läpi useaan kertaan. Seuraavaksi alleviivasimme tekstistä tutkimustehtävään liittyvät kohdat, joissa vanhemmat puhuivat odotuksistaan kasvatuskumppanuudesta. Tämän vaiheen teimme itsenäisesti, minkä jälkeen vertailimme löytämiämme kohtia yhdessä. Kokosimme tutkimustehtävään vastaavat ilmaukset yhteen ja muodostimme niistä pelkistetyt ilmaukset (katso taulukko 1).

TAULUKKO 1. Esimerkki aineiston pelkistämisestä.

Alkuperäiset ilmaukset	Pelkistetty ilmaus
"Ensinnäkin se on - - semmosta tasa-arvosuutta ja toisen arvostamista."	Tasa-arvoinen ja arvostava kohtelu
"Sitä vanhemman arvostamista että vanhempi tuntee lapsensa - - että niitä kuunneltais."	Vanhemman tuoman tiedon kuunteleminen
"Vaan et ne pystyttäis avoimesti kaikki keskustelemaan - -"	Avoim keskustelu
"- - että toimitaan niinkun on sovittu ja se näkemys pystytään hakemaan yhteen."	Yhteisen näkemyksen muodostaminen

Seuraavaksi ryhmittelimme aineistosta nousevat teemat huomioiden erityisesti usein toistuvat, yhtenevät ja eriävät asiat (Tuomi & Sarajärvi 2009, 110). Teimme ryhmittelyn yhdistämällä muodostamiamme pelkistettyjä ilmauksia asiasisällön yhteneväisyyden perusteella. Tämän lisäksi huomioimme myös muusta aineistosta poikkeavat näkökulmat. Näiden perusteella muodostimme pelkistetyistä ilmauksista alaluokat (katso taulukko 2). Klusterointivaiheessa palasimme litteroidun aineiston pariin ja varmistimme, että vanhempien alkuperäisten ilmausten merkitykset olivat säilyneet.

TAULUKKO 2. Esimerkki aineiston ryhmittelystä.

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka
Tasa-arvoinen ja arvostava kohtelu Vanhemman tuoman tiedon kuunteleminen	Kunnioitus
Avoim keskustelu	Avoimuus
Yhteisen näkemyksen muodostaminen	Yhteinen ymmärrys

Ryhmittelyn jälkeen abstrahoiimme aineiston eli muodostimme alaluokista kasvatuskumppanuutta koskevia teoreettisia käsitteitä (Tuomi & Sarajärvi 2009, 111). Hyödynsimme abstrahoinnissa tutkimuksen tietoperustaa ja sen sisältämiä käsitteitä. Toisiinsa liittyvistä alaluokista muodostimme yläluokkia, joita yhdistelimme myös pääluokiksi (katso taulukko 3). Abstrahoinnin jälkeen kirjoitimme tulokset auki.

TAULUKKO 3. Esimerkki teoreettisten käsitteiden muodostamisesta.

Alaluokka	Yläluokka	Pääloukka
Kunnioitus Avoimuus Yhteinen Ymmärrys	Dialogisuus	Vuorovaikutus

4 AVOIN, KESKUSTELEVA JA YHTEISÖLLINEN KUMPPANUUS

Tutkimustehtävänäme oli kuvailla vanhempien odotuksia kasvatuskumppanuudesta. Tässä luvussa tarkoituksenamme on vastata tähän tutkimustehtävään keräämämme aineiston kautta saatujen tulosten avulla. Olemme jaotelleet tutkimustulokset aineiston pohjalta nouseviin pääteemoihin, joita ovat avoimuus ja luottamuksellisuus, vuorovaikutus, kumppanuus sekä yhteisöllisyys ja osallisuus. Tulosten esittämisen tueksi olemme liittäneet suoria lainauksia haastatteluista.

4.1 Avoimuus ja luottamuksellisuus osana kasvatuskumppanuutta

Vanhempien ja opettajan välinen avoimuus ja luottamuksellisuus nousivat vanhempien odotuksissa tärkeiksi ja tavoitelluiksi kasvatuskumppanuuden osa-alueiksi. Vanhemmat toivoivat opettajan olevan avoin ja rehellinen niin hyvistä kuin vaikeammistakin asioista keskusteltaessa. Asioista keskustelemista avoimesti niiden oikeilla nimillä pidettiin tärkeänä. Vanhemman ja opettajan välisen luottamuksen toivottiin olevan niin vahva, että molemmat kasvatuskumppanuuden osapuolet uskaltaisivat yhdenvertaisesti tuoda esiin sekä vastaanottaa vaikeitakin asioita. Esimerkiksi huolen herätessä vanhemmat odottivat niin opettajan kuin vanhemmankin kykenevän ottamaan sen puheeksi ilman pelkoa sen mitätöinnistä tai torjuvasta vastaanotosta.

Jos oppilaalla on, tai sillä lapsella on ongelmia koulussa, niin kyllä sen pitää sen opettajan uskaltaa sanoa se, ja... toisaalta sitten vanhemman pitää uskaltaa ottaa vastaan se sanominen että seki on yks osa sitä (vuorovaikutuksen) kokonaisuutta

Vanhempien mielestä oli tärkeää pystyä luottamaan opettajan ammattitaitoon. Ammattitaidoksi miellettiin koulun sisällä tapahtuva opetus- ja kasvatustyö sekä erityistuen tarpeiden tunnistaminen. Opettajan toivottiin osaavan myös rakentaa avoin kumppanuus vanhempien kanssa sekä suhtautua ammattitaitoisesti ja arvostavasti erilaisiin asioihin ja tilanteisiin. Vanhemmat odottivat opettajan toimivan yhdessä sovittujen pelisääntöjen mukaisesti. Lisäksi opettajan odotettiin luovan luottamusta siihen, että lapsen hyvinvointi on myös opettajan perimmäisenä tavoitteena. Vanhempien mielestä vanhemman ja opettajan välistä luottamusta lisää puhuttujen asioiden pysyminen vain asianomaisten tiedossa.

Ja luottamuksellista, että ei kuule sitten tuolta, et joo että teijän lapsen kansko keskusteltiin semmosta.

Kasvatuskumppanuuden avoimuudella tarkoitettiin myös sitä, että esiin nousevia asioita käsitellään rauhallisesti ja realistisesti peittelemättä tai salailematta mitään. Vanhempien mielestä avoimen ilmapiirin rakentuminen lähtee opettajasta ja hänen ammattitaitoisesta suhtautumisestaan asioihin. Vanhemmat odottivat, että kaikki asiat otettaisiin avoimesti käsittelyyn ja näin pystyttäisiin turvaamaan lapsen tasapainoinen kehitys esimerkiksi varhaisen puuttumisen ja tuen tarjoamisen avulla.

Ja tosiaan se, että ne huoletkin otettais puheeksi, että ne ei jäis sinne vaan sen opettajan mietittäväksi tai vanhemman mietittäväksi, että onkohan tällä lapsella kaikki hyvin. Vaan et me pystyttäis avoimesti kaikki keskustelemaan ennen kun sitten lapsi syrjäytyy tai tulee jotakin ongelmia... Et me tällä pystytään tällä kasvatuskumppanuudella kuitenkin pelastamaan kuitenkin näitä tilanteita... oppimisvaikeudet ja kaikki.

4.2 Vuorovaikutuksen merkitys kasvatuskumppanuudessa

No, mun mielestä se hyvä vuorovaikutus on tavallaan... Ensinnäkin se on luottamusta vanhempien ja opettajien välillä. Ja semmosta tasa-arvosuutta ja toisen arvostamista. Siitä lähtee hyvä vuorovaikutus.

Vanhemmat korostivat vuorovaikutuksen merkitystä kasvatuskumppanuudessa. Vanhemmat odottivat opettajien olevan aktiivisempia osapuolia kasvatuskumppanuuden rakentamisessa sekä toimivan luottamusta herättävästi ja olevan helposti lähestyttävä. Vanhempien mielestä opettajan aktiivinen vuorovaikutuksen käynnistäminen ja ylläpitäminen mahdollistaa toimivan ja avoimen vuorovaikutuksen kasvatuskumppanuudessa. Opettajan haluttiin luovan avoin ilmapiiri ja kannustavan vanhempia ottamaan yhteyttä missä tahansa tilanteessa.

No mielellään tietenki et opettaja ottaa niiku yhteyttä. Koska silloin on vanhemmanki helpompi lähestyä kun tietää että häneen voi olla yhteydessä. Että tulee se tunne sen jälkeen kun opettaja ensin ottaa yhteyttä.

Vanhemmat odottivat kiireettömiä ja rentoja vuorovaikutustilanteita. Myös vuorovaikutuksen luontevuutta pidettiin tärkeänä. Vanhemmat halusivat, että vuorovaikutus opettajan kanssa on myös arjessa tapahtuvaa yleistä kanssakäymistä ja jutustelua, ei siis aina asiapitoista, suunniteltua ja erikseen sovittua. Kuitenkin erilaisissa keskustelutilanteissa, kuten vanhempainilloissa ja -varteissa, toivottiin sovituisia ja ajankohtaisissa asioissa pysymistä. Myös positiivisen asenteen merkitys kaikessa vanhemman ja opettajan välisessä vuorovaikutuksessa korostui vanhempien odotuksissa.

Että käy ne asiat läpi, mitä tarvii tai mitä on noussut esille. Se on sitte siinä.

- - ja ehkä se on että jutellaan välillä niitänätäki eikä vaan pelkästään niitä asiaa nii siinä tulee semmonen luonteva kohtaaminen sitte.

Se vuorovaikutus mun mielestä pitäis rakentaa siihen positiiviseen fiilikseen, semmoseen avoimuuteen ja semmoseen positiivisuuteen joka näkyy sitten myös sen lapsenkin elämässä.

Vanhemmat toivoivat enemmän kasvotusten tapahtuvaa vuorovaikutusta sekä vanhempainiltojen ja -varttien kehittämistä. Vanhempainiltoja ja -varteja tulisi olla nykyistä enemmän ja paremmin sijoitettuna lukuvuodelle. Vanhemmat halusivat, että nykyisen kaltaisissa vanhempainilloissa käsiteltäisiin vain yleisiä asioita, jättäen yksilöllisemmät ja avointa keskustelua vaativat asiat kahdenkeskisiin tai pienemmällä kokoonpanolla tapahtuviin tilanteisiin.

Kai sitten ehkä jotenki, kai niitten opettajien kans sitte pitäs olla enemmän tekemisissä sillain, ja ehkä vähän niinku pienemmällä porukalla. Se on sitte aina jos on niinku vanhempainiltaki, nii ei se välttämättä oo kovin semmosta avointa keskustelua.

Mutta tota ehkä jotku vanhempainillatki on semmosia että niissä tulee yleisestikin niin paljon asiaa että ei siinä hirveesti pysty niiku oman lapsen yksilöllisiä asioita käymään.

Kasvatuskumppanuuden yhdeksi odotukseksi nousi informaatio ja sen kulku. Wilmaa pidettiin hyvänä tiedotusvälineenä, jonka roolia vuorovaikutusmuotona toiset vanhemmista halusivat vahvistaa ja toiset vähentää. Wilmassa lähetettävän tiedotuksen toivottiin olevan selkeää ja ymmärrettävää sekä yleiskielistä. Wilman roolin vähentämistä toivovat vanhemmat halusivat Wilman

olevan vain muuta vuorovaikutusta täydentävä kommunikoinnin muoto. Esimerkiksi ”turhaa” informaatiota jokapäiväisistä koulussa tapahtuvista asioista ei kaivattu. Toisaalta Wilman roolia haluttiin vahvistaa ja vanhemmat toivoivat Wilman aktiivista käyttöä ja hyödyntämistä myös pienissä oppilaskohtaisissa asioissa. Lisäksi vanhempien mielestä positiivisen palautteen antaminen Wilmassa oli erityisen tärkeää.

Minä, mää oon henkilökohtasesti sitä mieltä että tuota, sitä Wilmaa käytetään suurella osalla vähän liikaaki että, tai jollakin tavalla ehkä väärin että mää ite suosisin enempi niinku jonkillaista muunlaista kommunikointia niinku että.

Että se on ihan kiva kun ihan pientäkin laitetaan sinne (Wilman) tuntimerkintöihinkin että tämmösiä.

4.3 Kasvatuskumppanuus yhdistämässä kasvattajia

Vanhempien odotuksissa nousi selkeästi esiin toive siitä, että opettajalla ja vanhemmalla on omat vastualueensa ja roolinsa, jotka kasvatuskumppanuus yhdistää. Vanhemmat näkivät olevansa pääasiallisia kasvattajia ja opettajan ajateltiin tuovan ammatillinen näkökulma kasvatukseen. Toiset vanhemmista halusivat molempien osapuolten hoitavan omat tehtävänsä ja toiset toivoivat, että osapuolet tukisivat toisiaan vahvemmin kasvatustehtävissään.

Kyllä se (kumppanuus) rakentuu just niistä, että ollaan avoimia, kerrotaan miltä tuntuu ja mitä kuuluu ja jos on ongelmia, niistäki avataan. Ja sitte ei oo niin, että on koulumaailma ja on kotimaailma erikseen vaan se on lapsen maailma jota varten on niiku vanhemmat ja koulu ja että vanhemmat tai koulu ei voi sitä vastuuta siirtää toiselle.

Minun mielestä koulu hoitaa oman tehtävänsä ja me omansa että.

Vanhemmat halusivat oppia hyödyntämään opettajan kasvatuksellista ammattitaitoa. Tärkeänä nähtiin myös se, että opettaja kuuntelisi, huomioisi ja arvostaisi vanhemman tuomaa tietoa lapsestaan. Koulun toivottiin tukevan vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Lisäksi vanhemmat odottivat voivansa luottaa siihen, että opettaja ja vanhempi toimivat yhteistyössä päämääränään lapsen hyvinvointi.

- - kumpikin luottaa siihen että me viedään lasta yhdessä kohti tätä tiettyä päämäärä.
Elikkä vedetään samaa köyttä - -.

Vanhempien odotuksiin kasvatuskumppanuudesta kuului vahvasti myös ajatus jatkuvuudesta. Vanhemmat toivoivat opettajien pysyvän samoina mahdollisimman pitkään, jotta jo luotu kasvatuskumppanuus ei katkeaisi. Vanhempien mielestä olisi hyvä, jos koululla olisi käytössä etukäteen vanhempien kanssa suunnitellut ja sovitut toimintamallit, jotka pysyisivät samoina myös opettajan vaihtuessa. Jatkuvuus helpottaisi vuorovaikutusta sekä kumppanuuden syntyä ja kehittymistä.

- - ehkä se siihen kasvatuskumppanuuteen ois sitte paras että se (opettaja) ois sama monta vuotta nii sitte siinä ehtis vanhemmat ja opettajaki sitte niinku tehä sen asian (kasvatuskumppanuuden) etteen ehkä jotakin kenties.

Ehkä se on se koulun, pitäs niinku luoda semmoset toimintamallit ja tavat toimia vanhempien kanssa että jatkuu koko ajan samanlaisena, se varmaan vois olla hyvä.

Vanhemmat odottivat opettajan kohtaavan heidät ja heidän perheensä yksilöllisesti huomioiden juuri heidän tilanteensa ja tarpeensa. Opettajan toivottiin tarjoavan keskustelutilaisuuksia ja vaikkapa erityistä tukea kunkin perheen tarpeen mukaan. Toisaalta ajateltiin, että asioiden mennessä hyvin koulussa ja kotona, voi kasvatuskumppanuuden rooli jäädä pienemmäksi.

Ei siinä niinku, ei välttämättä kaikkien kohalla tarvi sammaa kaavaa käyttää.

Tai niitä keskusteluja että jos ei oikeesti oo mittään, mittään mielenpäällä nii sitte voiko ne jättää väliin että.

4.4 Vanhemmat aktiivisina osallistujina kasvatuskumppanuudessa

Yhteisöllisyyden merkitys korostui vanhempien odotuksissa kasvatuskumppanuudesta. Vanhemmat halusivat tuntea itsensä tärkeiksi ja osaksi koulu yhteisöä. Tämän nähtiin mahdollistuvan esimerkiksi yhdessä tekemisen, kuten yhteisten tapahtumien, kerhojen ja tempausten merkeissä.

Vanhemmat toivoivat tapahtumien olevan toiminnallisia ja sellaisia, joihin lapset, vanhemmat ja opettajat osallistuisivat yhdessä. Tämä lisäisi tunnetta osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä.

Elikkä jokaiselle lapselle jokaiselle aikuiselle pitäis saada se tunne että sä olet tärkeä tässä yhteisössä ja osa tätä meidän yhteisöä.

No varmasti semmoset yhteiset jutut että ollaan kaikki, et varmaan että oltas yhdessä ja just semmosta yhdessä tekemistä.

Vanhempien aktiivisuudella nähtiin olevan suuri merkitys kasvatuskumppanuuden rakentamisessa. Vanhemmat halusivat opettajien luovan vanhempien aktiiviseen osallistumiseen kannustavan ilmapiirin. Osallisuutta lisäisi myös vanhempien mahdollisuus osallistua koulun toimintatapojen luomiseen ja kehittämiseen. Lisäksi vanhemmat toivoivat hyvää ja selkeää tiedotusta ja mainostusta koulun puolelta erilaisiin yhteisöllisiin tapahtumiin liittyen. Vanhempien odotuksiin kasvatuskumppanuuden osallisuudesta liittyi vahvasti vanhempaintoimikunta ja sen toiminta. Vanhempien puheissa nousi esiin vanhempaintoimikunnan merkitys kodin ja koulun välisen yhteistyön vahvistamisessa ja sen toimintaa haluttiin lisätä.

Emmätiitä auttaisko semmonen jos ois jotenki mukana niinku luomassa niitä toimintatapoja mitä sitte on. - - Mut tota, joo, ehkä se on sitä kautta että jotenki voi olla mukana siinä kehittämässä sitä.

Pitäiskö sen olla jotain mainostusta tai - - sillain niinku ainaki tiedottaa niistä asioista (tapahtumista) enemmän.

Että sinne (vanhempaintoimikuntaan) pitäis saada vanhempia ja sitä kautta sitte semmosta jotakin toimintaa myös vanhemmille.

5 TULOSTEN TARKASTELU

Tutkimuksemme tarkoituksena oli kuvailla vanhempien odotuksia kasvatuskumppanuudesta. Vanhempien odotuksissa korostui kasvatuskumppanuuden avoimuus, yhteisöllisyys, toimiva vuorovaikutus sekä vanhemman ja opettajan välinen tasa-arvoinen kumppanuussuhde. Vanhemmat toivoivat avointa ja luottamuksellista ilmapiiriä, jossa voidaan jakaa niin hyvät kuin vaikeimmatkin asiat. Lisäksi odotettiin enemmän yhteisöllistä toimintaa, kuten erilaisia tapahtumia, joihin myös vanhemmat voisivat tuoda panoksensa. Vuorovaikutuksen toivottiin olevan myös opettajan puolelta aktiivista, luontevaa ja mielellään kasvokkain tapahtuvaa. Vanhemmat halusivat, että kasvatuskumppanuudessa arvostetaan molempien tuomaa tietoa ja pyritään yhdistämään molempien osapuolten näkemykset yhteiseksi toimintatavaksi.

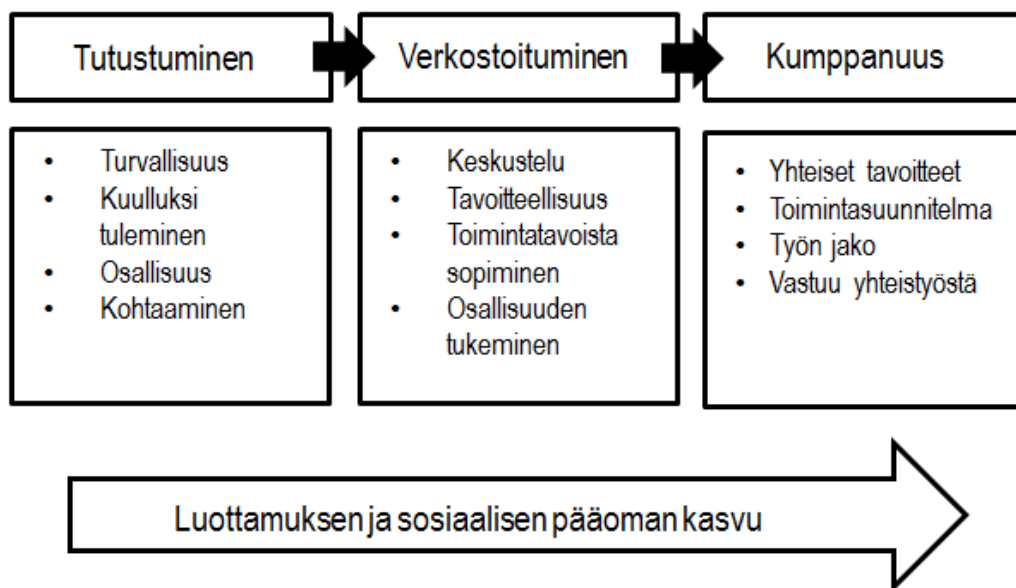
Vanhempien kokemuksia ja toiveita kasvatuskumppanuudesta on tutkittu vuosina 2011-2013 toteutetussa tutkimuksessa ”Mitä kuuluu seitsemäsluokkalaisten vanhemmille?”, joka oli osa Reissuvihkosta dialogiin -hanketta. Hanke pyrki vahvistamaan kodin ja koulun välistä yhteistyötä peruskoulussa kasvatuskumppanuuden näkökulmasta. (Arminen, Helenius, Lång & Metso 2013, 223-224.) Hankkeen kautta tehdyn tutkimuksen tuloksissa oli nähtävissä monia yhteneväisyyksiä oman tutkimuksemme tuloksiin. Tarkastelemme näitä yhteneväisyyksiä tässä luvussa.

Toimiva kasvatuskumppanuus tukee ja vahvistaa lapsen hyvinvointia. Ideaalisimmillaan vanhemman lapsestaan tuoman tiedon ja tuntemuksen yhdistäminen opettajan ammatin tuomaan asiantuntijuuteen muodostaa yhteistyön, jonka päämääränä on lapsen hyvinvoinnista huolehtiminen. (Arminen ym. 2013, 241.) Tutkimuksemme tuloksissa vanhemmat halusivat kodin ja koulun välisen yhteistyön tapahtuvan tasa-arvoisessa kumppanuussuhteessa, jossa molempien osapuolten tuomaa tietoa arvostetaan. Tärkeänä pidettiin, että kumppanuussuhteen yhteisenä päämääränä olisi aina lapsen hyvinvointi. Toimiva kasvatuskumppanuus tukee lapsen kehitystä ja hyvinvointia (Karila 2006, 91). Myös Reissuvihkosta dialogiin -hankkeessa lapsen edun haluttiin olevan kodin ja koulun välisen yhteistyön keskiössä ja kasvatuskumppanuuden lähtökohtana (Arminen ym. 2013, 241).

Yksi kasvatuskumppanuutta ohjaavista periaatteista on dialogisuus (Kaskela & Kekkonen 2006, 32). Tutkimuksessamme kävi ilmi, että vanhemmat odottivat vuorovaikutuksen olevan avointa, kuuntelevaa ja toisen näkemyksiä kunnioittavaa. Vanhemmat toivoivat, että keskustelujen avulla

pystyttäisiin löytämään yhteinen näkemys, jonka mukaan molemmat kasvatuskumppanuuden osapuolet toimisivat. Dialogisuus voidaan määritellä vastavuoroiseksi, luottamukselliseksi ja avoimeksi kommunikaatioksi. Dialogisuuden päämääränä on yhteisymmärryksen luominen siten, että molempien osapuolten näkökulmat otetaan huomioon. (Mönkkönen 2007, 87-89, 94.) Vanhempien kuvaamat odotukset kasvatuskumppanuuden vuorovaikutuksesta voidaan liittää dialogisuuden käsitteeseen.

Kasvatuskumppanuus voidaan nähdä kolmivaiheisena prosessina, jonka myötä muun muassa luottamus kasvatuskumppanuuden osapuolten välillä kasvaa. Prosessi alkaa tutustumisesta, joka jatkuu verkostoitumiseen ja onnistuessaan kumppanuuteen. (Launonen, Pohjola & Holma 2004, 102.) Tätä kasvatuskumppanuuden rakentumisen prosessia on kuvattu seuraavassa kuviossa (kuvio 1).

KUVIO 1. Kasvatuskumppanuuden prosessi (Launonen ym. 2004, 102).

Tutkimuksemme tuloksissa näkyi kasvatuskumppanuuden prosessimaisuus. Vanhempien mielestä kuulluksi tuleminen ja aito kohtaaminen olivat tärkeitä kasvatuskumppanuuden kehittymisen mahdollistajia jo kasvatuskumppanuuden alkuvaiheessa. Vanhemmat odottivat opettajan kanssa käytävää avointa keskustelua, jonka tavoitteena on lapsen hyvinvointi ja sen edistäminen. Tähän liittyi myös yhteisistä toimintatavoista sopiminen ja niiden noudattaminen. Lisäksi koulun toivottiin

rohkaisevan vanhempia osallistumaan koulun toimintaan esimerkiksi luomalla siihen sopivia tilaisuuksia. Vanhempien mielestä kodilla ja koululla on omat vastualueensa, joista molemmat huolehtivat. Molempien osapuolten haluttiin tukevan toistaan yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Vanhemmat odottivat kasvatuskumppanuudelta jatkuvuutta, jonka avulla prosessi ei katkea ja aito kumppanuus mahdollistuu. Nämä vanhempien odotuksissa esiin tulleet tekijät mukailevat selkeästi Launosen, Pohjolan ja Holman (2004, 102) luomaa jäsenystä kasvatuskumppanuuden prosessista.

Vanhempainillat ovat kahdenkeskisten tapaamisten lisäksi tärkeä osa kasvatuskumppanuutta (Jämsä & Karvinen 2008, 187). Tutkimuksemme mukaan vanhemmat halusivat enemmän vanhempainiltoja, jotka tapahtuisivat pienemmällä kokoonpanolla. Näin vanhempien mielestä pystyttäisiin keskustelemaan avoimesti yksilöllisemmistä aiheista. Pienemmissä vanhempainilloissa myös syvällisemmät keskustelut onnistuvat paremmin (Karhuniemi 2013, 109). Myös ”Mitä kuuluu seitsemäsluokkalaisten vanhemmille?” -tutkimuksessa nousi esiin vanhempien kokemus vanhempainiltojen yleisluonteisuudesta, ja kahdenkeskisiä keskusteluja pidettiin hyödyllisempinä. (Virta 2013, 118).

Kouluissa toimii vanhempainyhdistyksiä, joiden pääasiallisena tarkoituksena on tukea kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Ne lisäävät yhteisöllisyyden tunnetta ja mahdollistavat matalan kynnyksen palautteenannon esimerkiksi kouluun ja kasvatukseen liittyen. (Karhuniemi 2013, 113.) Tutkimuksessamme vanhemmat korostivat vanhempaintoimikunnan merkitystä kasvatuskumppanuuden kehittämisessä ja tukemisessa. Vanhemman yleisellä aktiivisuudella nähtiin olevan suuri vaikutus kasvatuskumppanuuden rakentamisessa ja kaikessa koulun kanssa tehtävässä yhteistyössä. Vanhempaintoimikunnan toiminta tukee koulun yhteisöllisyyden vahvistumista. Lisäksi vanhempainien ymmärrys koulun kanssa tehtävän yhteistyön hyödyistä lisääntyy, kun vanhemmille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua koulun toimintaan. (Arminen ym. 2013, 230-231.) Näin ollen vanhempainien aktiivisuutta ja koulun toimintaan osallistumista tukevia on pystytään vahvistamaan myös kasvatuskumppanuutta.

Vanhempaintoimikunnan lisäksi vanhemmat korostivat erilaisten tapahtumien merkitystä vanhempainien osallisuuden kokemiselle. Yhteisöllisen toiminnan nähtiin vahvistavan kasvatuskumppanuutta ja luovan kokemusta osallisuudesta ja mahdollisuudesta vaikuttaa. Koulun järjestämät vapaamuotoiset tapahtumat ovat vanhempainiltojen ja muiden virallisten tapaamisten lisäksi tärkeä osa kasvatuskumppanuuden rakentamista. Erilaisissa epämuodollisissa tilaisuuksissa van-

hemman ja opettajan välinen tutustuminen mahdollistuu syvällisemmin. Myös kokemus yhteisöön kuulumisesta voi vahvistua epävirallisissa tapahtumissa. ”Mitä kuuluu seitsemäsluokkalaisten vanhemmille” –tutkimuksessa vanhemmat toivoivat enemmän tapahtumia, joihin voi osallistua koko perheenä ja joissa voidaan tutustua muihin vanhempiin ja opettajiin vapaamuotoisemmin. (Arminen ym. 2013, 232, 243.) Myös oman tutkimuksemme tuloksissa vanhempien odotuksissa näkyi toive yhteisöllisiin ja koko perheelle tarkoitettuihin tapahtumiin.

6 TUTKIMUKSEN EETTISYYS

Tutkimusetiikka on merkittävä osa koko tutkimusprosessia (Vilka 2005, 29). Tutkimustamme tehdessä otimme huomioon tutkimusetiikan ja hyvän tieteellisen käytännön. Tutkimusetiikka sisältää yleisesti hyväksytyt säännöt, jotka koskettavat kaikkia tutkijoita, tutkittavia ja toimeksiantajia. Tutkimusprosessissa käytetyt eettisesti kestävä tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmät ovat osa hyvää tieteellistä käytäntöä. (Vilka 2005, 30.) Lisäksi tärkeää on rehellisyys ja huolellisuus tutkimuksen teossa, sekä sen suunnittelun ja raportoinnin yksityiskohtaisuus. Käytimme tutkimusessamme luotettavia lähteitä ja tutkimusmenetelmiä, sekä julkaisimme tulokset asianmukaisella tavalla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 23-24.) Keräsimme tietoperustan laajasti ja monipuolisesti luotettavasta ja ajankohtaisesta sosiaalialan kirjallisuudesta. Raportoimme kaikki tutkimuksen vaiheet ja luotettavuuteen vaikuttavat asiat rehellisesti ja yksityiskohtaisesti.

Tutkijan eettiset valinnat vaikuttavat tutkimuksen laatuun. Tutkijan tulee olla toiminnassaan eettisesti sitoutunut muun muassa huolehtimalla tutkimussuunnitelman ja raportoinnin laadukkuudesta sekä tarkoituksenmukaisista tutkimusasetelmista. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 127.) Aloitimme tutkimuseettisten kysymysten pohtimisen jo tutkimussuunnitelmaa laadittaessa. Huomioimme valintojemme, esimerkiksi tutkimusmenetelmän ja analyysitavan, vaikutukset kohderyhmän oikeuksiin sekä tutkimuksen luotettavuuteen. Näissä valinnoissa auttoi tutkimuseettisten periaatteiden tunteminen (Kuula 2011, 21). Huomioimme tutkimusetiikan myös aineistonkeruu- ja analyysivaiheessa siten, että esimerkiksi haastattelutilanteissa kunnioitimme vanhempien itsemääräämisoikeutta sekä litteroimme haastattelut huolellisesti. Analyysivaiheessa luimme keräämämme aineiston useaan kertaan huolellisesti, ja huolehdimme, että haastateltavien antamat merkitykset pysyivät samoina myös tulosten esittämisen vaiheessa.

Tutkimusprosessimme aikana pyrimme ottamaan huomioon esiin nousevia eettisyyden suhteen huomioitavia tekijöitä. Puhuttaessa kasvatuskumppanuudesta, ollaan ihmisten herkillä yksityiselämän alueella. Kasvatuskumppanuus liittyy vanhemmuuteen, arkeen ja omiin lapsiin, jolloin aihe tulee hyvin lähelle. Ihmisen yksityisistä asioista puhuttaessa tutkijan tulee hallita yksityisyyden suojan perusasiat (Kuula 2011, 75). Tutkijoina meidän tuli toimia asian arkaluontoisuus huomioiden ja niin, että kaiken lähtökohtana oli ihmisarvon kunnioittaminen. Tämän mahdollisti muun muassa tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuus ja anonymiteetin takaaminen. Tutkimusjoukolle informoitiin selkeästi ja ymmärrettävästi tutkimuksen tarkoitus ja menetelmät, sekä se mihin

ja miten saatua tietoa käytettiin. (Hirsjärvi ym. 2010, 25.) Varmistimme haastateltavien itsemääräämisoikeuden toteutumisen tutkimuksen vapaaehtoisuudella ja haastateltavien mahdollisuudella keskeyttää tai jäädä pois tutkimuksesta heidän näin halutessaan (Pehkonen & Väänänen-Fomin 2011, 241).

Kerroimme haastateltaville vanhemmille keräämämme aineiston ja nauhoituksen käyttötarkoituksen (Kuula 2011, 115). Kysyimme kaikilta haastateltavilta luvan nauhoitukseen ja kerroimme, että nauhat ja niistä saatu aineisto hävitetään tutkimuksen päätyttyä. Sitouduimme pitämään kiinni salassapitovelvollisuudesta haastateltavien henkilöllisyyttä ja tunnistettavuutta suojaten. Haastateltavien tunnistettavuus tutkimuksen tuloksissa on yksi tutkimusetiikan tärkeistä osa-alueista (Kuula 2011, 207). Huolehdimme tutkimuksen raportoinnissa, että ketään haastateltavista vanhemmista ei voitu tunnistaa missään raporttimme vaiheessa. Tarkistimme myös yhteistyökoululta, mitkä kouluun liittyvät tiedot saamme julkistaa.

7 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Oman toiminnan ja valintojen reflektointi tutkijana on tärkein luotettavuuden kriteeri laadullista tutkimusta tehdessä (Eskola & Suoranta 1998, 211). Tutkimusprosessin aikana on arvioitava tutkimuksen luotettavuutta, mikä voidaan tehdä monin eri tavoin. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta lisää muun muassa yksityiskohtainen selostus tutkimuksen toteuttamisesta sen jokaisessa vaiheessa. Raportoimme tutkimustilanteet ja -olosuhteet tarkasti ja rehellisesti reflektoiden omaa toimintaamme tutkijoina koko prosessin ajan. Esimerkiksi erittelimme haastatteluihin käytetyn ajan ja kerroimme haastatteluiden tuloksiin vaikuttavat seikat, kuten erilaiset haastattelutilanteisiin liittyvät häiriötekijät. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 232.) Lisäksi hyödynsimme sitä, että koko tutkimusprosessia oli refleктоimassa kaksi tutkijaa eri näkökulmineen.

Varmistimme jo tutkimussuunnitelmaa laadittaessa, että tutkimusmetodologia ja -menetelmä sopivat tutkimuksen luonteeseen. Valitsimme esimerkiksi teemahaastattelun, koska sen avulla saamamme tieto vastasi tutkimustehtävääme tarkoituksenmukaisesti (Eskola & Suoranta 1998, 89). Tutkimuksen luotettavuutta lisäsivät myös tutkimuksen eettisesti kestävät lähtökohdat (Tuomi & Sarajärvi 2009, 127). Tutkimuksemme oli työelämälähtöinen ja aiheena ajankohtainen ja tärkeä niin yksilön kuin yhteiskunnan kannalta. Tutkimustehtävä vastasi tutkimuksen tarkoitukseen kuvailla vanhempien odotuksia kasvatuskumppanuudesta.

Perehdyimme teemahaastatteluun menetelmänä etukäteen, mikä varmisti, että ymmärsimme miten teemahaastattelu toimii käytännössä. Kaikki haastattelut pidettiin saman päivän aikana, mikä vaikutti meidän jaksamiseemme haastattelijoina. Tämä näkyi siinä, että viimeisessä haastattelussa huomasimme etenevämmä nopeammin kuin aikaisemmissa haastatteluissa. Haastattelijoina väsymisestäämme huolimatta käsitelimme jokaisessa haastattelussa kaikki teemat, ja annoimme haastateltaville tilaa sekä aikaa kertoa odotuksistaan.

Nauhoitimme kaikkien vanhempien haastattelut ja varmistimme, että nauhoitus on selkeää ja ymmärrettävää myöhempää litterointia varten. Litteroimme kaikki haastatteluaineistot sana sanalta. Tutkimuksen luotettavuutta lisäsi myös tutkimukselle varattu riittävä aika (Tuomi & Sarajärvi 2009, 142). Analyysivaiheessa huomioimme kaikki teemahaastatteluissa esiin nousevat ilmiöt, ja pyrimme analysoimaan ne tasapuolisesti koko ajan valintojamme reflektoiden. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 185.) Teimme aineistolähtöisen sisällönanalyysin luotettavasti ja aineistolle uskollisesti.

Varasimme kerätyn aineiston läpikäyntiin ja prosessointiin tietoisesti aikaa useamman kuukauden, jotta pystyimme sisäistämään aineiston luonteen ja sen eri merkitykset. Luimme aineiston useaan kertaan pyrkien ymmärtämään juuri ne merkitykset, mitä haastateltavat tarkoittivat. Tämä lisäsi tutkimuksen uskottavuutta ja luotettavuutta sen analyysi- ja johtopäätös vaiheessa. (Eskola & Suoranta 1998, 212.)

Haastatteluun osallistujat vaikuttivat aktiivisilta koulun toimintaan osallistuvilta vanhemmilta. Pohdimme, voisiko tällä olla vaikutusta tutkimuksessa saatuihin tuloksiin. Aktiivisesti koulun toimintaan osallistuvat ja vaikuttavat vanhemmat ovat useimmiten jo valmiiksi kiinnostuneita kasvatuskumppanuudesta ja sen toteutumisesta. Tutkimuksestamme jäi siis mahdollisesti puuttumaan niiden vanhempien näkökulma, jotka eivät ole aktiivisesti mukana koulun toiminnassa. Tämä olisi voinut tuoda tuloksiin enemmän näkökulmia ja näin ollen parantaa tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimuspyyntö kuitenkin lähetettiin kaikille valittujen luokkien vanhemmille, ja näin ollen mahdollistimme jokaisen halukkaan osallistumisen. Tutkimukseemme osallistujat löytyivät osittain yhteistyökoulun henkilökunnan kautta. Pohdimme, vaikuttiko tämä tutkimustuloksiin esimerkiksi siten, että vanhemmat valikoituivat vain muutenkin aktiivisesti koulun toimintaan osallistuvien vanhempien joukosta.

8 POHDINTA

Tutkimuksemme aikana perehdyimme laajasti ja syvällisesti kasvatuskumppanuuden käsitteeseen peruskoulun maailmassa. Tietoperustaa kerätessämme huomasimme kasvatuskumppanuutta käsittelevän kirjallisuuden perustuvan hyvin usein varhaiskasvatuksen näkökulmaan. Haasteenamme olikin soveltaa löytämäämme tietoa myös kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sopivaksi. Kasvatuskumppanuus kodin ja koulun välisenä yhteistyönä on suhteellisen uusi ja vahvasti kasvava ilmiö, mikä teki tutkimuksestamme ajankohtaisen ja mielenkiintoisen. Kasvatuskumppanuuden roolia peruskoulun maailmassa tulisikin vahvistaa ja sen vaikutusta esimerkiksi lasten hyvinvointiin tutkia. Keräämämme tietoperusta antoi meille asiantuntijuutta kasvatuskumppanuudesta ja näin ollen hyvät lähtökohdat koko tutkimusprosessillemme.

Tutkimuksen tekeminen oli meille molemmille uusi kokemus. Tämä vaikutti tutkimusprosessin kulkuun hidastavana ja epävarmuutta luovana tekijänä. Tutkimuksen raportoinnissa jouduimme käyttämään hyvin paljon aikaa tutkimuksiin ja tutkimuskirjallisuuteen perehtyen, jotta tietäisimme mitä ja miten raportti tulisi kirjoittaa. Myös ohjauksen vähyys raportin kirjoittamisen alkuvaiheessa vaikutti epävarmuuteemme tutkijoina. Tutkimusprosessin ongelmakohtissa etsimme vastauksia tutkimuskirjallisuudesta ja pääsimme etenemään tutkimuksessamme. Opinnäytetyöprosessimme loppuvaiheessa saamamme ohjauksen myötä osasimme kiinnittää huomiota tutkimuksemme kriittisiin kohtiin ja kehittää niitä.

Oppimistavoitteemme perustuivat sosionomin (AMK) kompetensseihin. Tavoitteenamme oli oppia tutkimuksellista kehittämisosaamista sekä sosiaalialan eettistä osaamista. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2010, viitattu 1.5.2014.) Opimme reflektiivistä ja tutkivaa työtettä koko tutkimusprosessin aikana pohtimalla tekemiämme valintoja tutkijoina ja valintojen vaikutusta esimerkiksi tutkimuksemme luotettavuuteen. Perehtyminen tutkimuskirjallisuuteen oman tutkimuksemme näkökulmasta lisäsi tutkivan työotteen osaamista ja ymmärtämistä. Perehdyimme erityisesti laadulliseen tutkimukseen, teemahaastatteluun sekä aineistolähtöisen sisällönanalyysin tekemiseen. Käytäntöpainotteinen tutkimuksellinen osaaminen mahdollistui, kun otimme tutkimuskirjallisuudesta oppimamme tiedot käyttöön. Reflektiivinen työskentely koko tutkimusprosessin ajan vahvisti taitoamme reflektoida omaa toimintaamme ja tekemiämme valintoja. Tämä on mielestämme yksi sosionomin tärkeimmistä ammattitaidon osa-alueista.

Opinnäytetyöprosessimme aikana pidimme huolta siitä, että toimimme sosiaalialan eettisten periaatteiden ja arvojen mukaisesti. Näiden tietoinen huomioiminen lisäsi eettistä osaamistamme tutkimuksen eri vaiheissa ja ymmärsimme eettisen pohdinnan merkityksen niin tutkimuksen kuin sosionomin ammattitaidon kannalta. Eettisesti kestävä tutkimuksen tekeminen lisäsi ammattitaitoamme sosionomeina. Jo tutkimussuunnitelmaa laatiessamme pohdimme valintojemme eettisyyttä ja niiden vaikutusta esimerkiksi tutkimuksen luotettavuuteen. Opimme toimimaan niin, että tutkimuksemme ja siihen liittyvät valinnat kunnioittivat kohderyhmää ja heidän oikeuksiaan.

Esittelimme opinnäytetyöämme ja tutkimuksemme tulokset Hyvinvointikouluhankkeessa tehtyjen opinnäytetöiden tulosten esittämiseksi järjestetyssä seminaarissa Kempeleen yhtenäiskoulussa 20.11.2014. Aiheesta oltiin erittäin kiinnostuneita ja se koettiin tärkeäksi ja merkittäväksi myös hankkeen kannalta. Tutkimuksemme tuottamaa tietoa tullaan hyödyntämään Hyvinvointikouluhankkeen kautta Kempeleen kunnan Hyvän kasvun strategiassa. On hyvä tietää, että tekemämme tutkimus on hyödyllinen ja se osaltaan vaikuttaa Kempeleen kunnassa tehtäviin toimiin, joilla pyritään edistämään lasten hyvinvointia muun muassa kasvatuskumppanuuden kehittämisen avulla.

Tutkimukseemme osallistajat olivat tarkasti rajattu joukko pienen koulun vanhempia Kempeleestä. Näin ollen tutkimustulokset eivät välttämättä ole yleistettävissä kaikkiin kouluihin tai esimerkiksi eri paikkakunnille. Koska tutkimuksemme ei ole sen homogeenisen ja pienen kohderyhmän vuoksi kovin laajasti yleistettävissä, ehdotamme jatkotutkimukseksi vastaavan tutkimuksen tekemistä esimerkiksi eri paikkakunnille ja suurempiin kouluihin. Näin pystyttäisiin saamaan laajempi otanta ja näkökulma vanhempien odotuksiin kasvatuskumppanuudesta, joka on kuitenkin valtakunnallisesti merkittävä asia, ja koskettaa kaikkia kouluikäisten lasten perheitä. Tämän lisäksi toinen mielenkiintoinen jatkotutkimusaihe voisi olla kasvatuskumppanuuden tutkiminen opettajan ja koulun näkökulmasta. Tulevaisuuden tutkimushaasteena voisi olla myös vanhempien aktivoiminen koulun toimintaan ja erilaisten äänten kuuluviin saaminen.

LÄHTEET

Arminen, M., Helenius, J., Lång, N. & Metso, T. 2013. Reissuvihkosta dialogiin. Teoksessa A-L. Lämsä (toim.) Verkosto vahvaksi. Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa. Juva: PS-kustannus. 223-244.

Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta 16.08.1991/1130.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1996. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Rovaniemi: Lapin yliopistopaino.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 3. painos. Tampere: Vastapaino.

Eskola, J. & Vastamäki, J. 2010. Teemahaastattelu: Opit ja opetukset. Teoksessa J. Aaltola & R. Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Juva: PS Kustannus, 26-44.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Ijäs, H. 2013. Iloa ja eloa kodin ja koulun yhteistyöhön. Teoksessa A-L. Lämsä (toim.) Verkosto vahvaksi. Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa. Juva: PS-kustannus, 211-221.

Jämsä, J. & Karvinen, M. 2008. Kasvatuskumppanuus ja lapsen perheidentiteetti. Teoksessa J. Jämsä (toim.). 2008. Sateenkaariperheet ja hyvinvointi. WS. Bookwell Oy: Juva. 182-191.

Karhuniemi, T. 2013. Kodin ja koulun välinen viestintä. Teoksessa A-L. Lämsä (toim.) Verkosto vahvaksi. Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa. Juva: PS-kustannus, 71-93.

Karhuniemi, T. 2013. Yhteistyön muodot ja viestinnän välineet. Teoksessa A-L. Lämsä (toim.) Verkosto vahvaksi. Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa. Juva: PS-kustannus, 105-133.

Karila, K. 2006. Kasvatuskumppanuus vuorovaikutussuhteena. Teoksessa K. Karila, M. Alasuutari, M. Hännikäinen, A. Nummenmaa & H. Rasku-Puttonen (toim.) Kasvatus-vuorovaikutus. Vaajakoski: Vastapaino, 91-108.

Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta: opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Helsinki: Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus.

Kaskela, M. & Kronqvist, E-L. 2008. Niin ainutlaatuinen. Näkökulmia lapsen yksilölliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Helsinki: Stakes.

Kempeleen kunta. 2010. Hyvän kasvun strategia 2010-2014. Viitattu 19.11.2014 http://www.kempele.fi/media/files/docs/koulut/hyvankasvunstrategia_netti.pdf.

Koivisto, K. & Rautakoski, P. 2013. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen koulu-yhteisössä. Viitattu 19.11.2014 <http://www.oamk.fi/epooki/index.php?cID=419#cite-ref-0-3>.

Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka. Aineiston hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.

Launonen, L., Pohjola, K. & Holma, P. 2004. Kodin ja koulun yhteistyö voimavaraksi! Teoksessa L. Launonen & L. Pulkkinen (toim.) Koulu kasvuyhteisönä. Kohti uutta toimintakulttuuria. Juva: PS-kustannus, 91-111.

Lämsä, A-L. 2013. Alkusanat. Teoksessa A-L. Lämsä (toim.) Verkosto vahvaksi. Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa. Juva: PS-kustannus, 11-13.

Lämsä, A-L. 2013. Mistä kasvatuskumppanuudessa on kyse? Teoksessa A-L. Lämsä (toim.) Verkosto vahvaksi. Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa. Juva: PS-kustannus, 49-67.

Mönkkönen, K. 2007. Vuorovaikutus. Dialoginen asiakastyö. Helsinki: Edita.

Neitola, M. 2013. Vertaissuhteiden merkitys ja muotoutuminen kasvuyhteisöissä. Teoksessa P. Marjanen, M. Marttila & M. Varsa (toim.). Pienten piirissä – yhteisöllisyyden merkitys lasten hyvinvoinnille. Juva: PS-Kustannus, 99-140.

Opetushallitus. 2004. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2011. Lasten hyvinvoinnin kansalliset indikaattorit. Tavoitteena tietoon perustuva lapsipolitiikan johtaminen. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 30.12.2013/1287.

Parvela, T. & Sinkkonen, J. 2011. Kouluun! Ekaluokkalaisten vanhemmille. WSOY: Helsinki.

Pehkonen, A. & Väänänen-Fomin M. 2011. Sosiaalityön arvot ja etiikka. Juva: Bookwell Oy.

Pietiläinen, E. 2013. Lapsen ja perheen osallisuus. Viitattu 1.5.2014 <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/vammaispalvelujen-kasikirja/lapset-ja-perheet/lapsen-ja-perheen-osallisuus/#Osallisuus>.

Puroila, A. & Karila, K. 2001. Bronfenbrennerin ekologinen teoria. Teoksessa K. Karila, J. Kinos & J. Virtanen (toim.) Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Juva: PS-Kustannus. 204-226.

Rimpelä, M. 2014. Dosentti. Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikkö. Kasvatuksella rakennetaan lasten ja nuorten mielenterveyttä –luento. 17.2.2014. Viitattu 19.11.2014. http://www.mielenterveysseura.fi/files/2525/Matti_Rimpela.pdf.

Rimpelä, M. 2013. Kasvatuskaaoksesta yhteiseen ymmärrykseen. Teoksessa A-L. Lämsä (toim.) Verkosto vahvaksi. Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa. Juva: PS-kustannus, 17-47.

Rimpelä, M., Metso, T., Saaristo, V. & Wiss, K. 2008. Vanhempainyhdistysten ja huoltajien osallisuus peruskoulun ja sen oppilashuollon kehittämisessä. STAKES. Helsinki: Valopaino Oy.

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry. 2012. Arki, arvot, elämä, etiikka. Sosiaalialan ammattilaisen eettiset ohjeet. Helsinki.

Sosiaaliportti. 2012. Lastensuojelun käsikirja. Lapsiväestön hyvinvoinnin edistäminen. Viitattu 1.5.2014. <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/ehkaisevatyo/tavoitteet/hyvinvoinninedistaminen/>.

Stakes. 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2010. ECTS-kompetenssit. Viitattu 1.5.2014 http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/sosiaalialanamkverkosto/sosiaaliala_ammattikorkeakouluissa/sosionomi_amk_tutkinto/ects_kompetenssit/.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2014. Dialogisuus ammattilaisen ja perheen välillä. Viitattu 19.11.2014. http://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/varhainen-avoin-yhteistoiminta/dialogisuus_ammattilaisen_ja_perheen_valilla.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2014. Mitä osallisuus on? Viitattu 1.5.2014 http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/periaatteet/osallisuus.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Vantaa: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Virta, M. 2013. Mitä kuuluu seitsemäsluokkalaisten vanhemmille?. Teoksessa J. Helenius (toim.) Reissuvihkosta dialogiin. Ideoita kodin ja koulun yhteistyöhön. Vantaan, Nurmijärven, Suomen Vanhempainliiton ja Turun yliopiston tehostetun ja erityisen tuen kehittämisverkosto.

LIITTEET

Liite 1: Teemahaastattelurunko

Liite 2: Haastattelupyyntö

Liite 3: Yhteistyösopimus

Vuorovaikutus

- Hyvä vuorovaikutus vanhempien ja opettajien välillä
- Luottamuksen herättäminen
- Luonnolliset vuorovaikutustilanteet
- Hyvä kuuntelu, kunnioittaminen jne.

Yhdenvertaisuus

- Vanhemman lapsestaan tuoma tieto kasvatuskumppanuudessa
- Vanhempien ja opettajien tiedon jakautuminen ja painottuminen
- Kumppanuussuhteen rakentuminen
- Yhdenvertaisuuteen pääseminen

Osallisuus

- Vanhemman vaikuttaminen lapsen kouluelämään
- Sitoutuminen kasvatuskumppanuuteen
- Aktiivisuus ja sen lisääminen

Muuta mainittavaa odotuksista?

Hyvät xx luokan vanhemmat!

Kevät 2014

Kasvatuskumppanuuden eli kodin ja koulun välisen yhteistyön merkitystä korostetaan tänä päivänä enemmän kuin koskaan aiemmin. Vanhemman kasvatuksellista vastuuta ja tunte-
musta omasta lapsesta arvostetaan, ja vanhemman tuoma tieto halutaan huomioida koulun
arjessa. Koulu on kodin lisäksi merkittävä osa lapsen jokapäiväistä elämää. Kodin ja koulun
välinen toimiva yhteistyö mahdollistaa tasapainoisen arjen ja edistää lapsen hyvinvointia.

Kempeleen kunnalla ja Oulun ammattikorkeakoululla on käynnissä Hyvinvointikouluhanke,
jonka tarkoituksena on edistää lasten hyvinvointia. Yksi osa tätä hanketta on kasvatus-
kumppanuuden merkitys vanhempien näkökulmasta, ja teemme siitä tutkimusta opinnäytetyöksemme.

Nyt Sinulla on mahdollisuus olla osana kehittämässä lasten hyvinvointia omassa kunnassasi. **Haluamme haastatella Sinua odotuksistasi kasvatuskumppanuudesta** eli kodin ja koulun välisestä yhteistyöstä. Mitä juuri Sinä haluat ja odotat kodin ja koulun väliseltä yhteistyöltä? Haastattelussa käsittelemme vuoro-
vaikutusta, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta. Näillä tarkoitamme esimerkiksi viestintää vanhemman ja
opettajan välillä, kodin ja koulun välisen kumppanuussuhteen tasa-arvoisuutta sekä vanhemman oikeutta
osallistua lapsensa koulunkäyntiin.

Jos haluat olla osallisena tässä kehittämishankkeessa, **otathan meihin yhteyttä 16.5.2014 mennessä**,
jotta voimme sopia sopivasta ajasta kanssasi. Voit joko soittaa numeroon **044-xxxxxxx** (Anni), tai laittaa
meille sähköpostia osoitteeseen **xxxxxxxxxxx@hotmail.com** .

Haastattelut pidetään Santamäkitalon koulun tiloissa, ja ne kestävät n. 30–60 min. Pyrimme pitämään
haastattelut kevään 2014 aikana.

Kiitos mielenkiinnostasi!

Yhteydenottoasi odottaen ja aurinkoista kesän odotusta toivottaen,

Sofia Lohilahti & Anni Sievälä

Sosiaalialan koulutusohjelma

Oulun ammattikorkeakoulu Oy

OPINNÄYTETYÖN YHTEISTYÖSOPIMUS

I Toimijat		
Tekijä I (Opiskelija)	Etinimi	Sukunimi
	Sofia	Lohihti
	Osoite	Sähköpostiosoite
		@students.oamk.fi
	Puhelinnumero	Koulutusohjelma
		Sosiaaliala
Tekijä II (Opiskelija)	Etinimi	Sukunimi
	Anni	Sievää
	Osoite	Sähköpostiosoite
		@students.oamk.fi
	Puhelinnumero	Koulutusohjelma
		Sosiaaliala
Tekijä III (Opiskelija)	Etinimi	Sukunimi
	Osoite	Sähköpostiosoite
	Puhelinnumero	Koulutusohjelma
Tekijä IV (Opiskelija)	Etinimi	Sukunimi
	Osoite	Sähköpostiosoite
	Puhelinnumero	Koulutusohjelma
Toimeksi- antaja I	Organisaation nimi	
	Oulun ammattikorkeakoulu Oy	
	Työn ohjaaja/yhteyshenkilö	Osoite
Kaisa Koivisto		
Puhelin	Sähköposti	
	Kaisa.Koivisto@oamk.fi	
Toimeksi- antaja II	Organisaation nimi	
	Kempeleen kunta	
	Työn ohjaaja/yhteyshenkilö	Osoite
Pentti Rautakoski		
Puhelin	Sähköposti	
	Pentti.Rautakoski@kempele.fi	

Toimeksiantaja III	Organisaation nimi	
	Työn ohjaaja/yhteyshenkilö	Osoite
	Puhelin	Sähköposti
Oulun ammattikorkeakoulu I	Yksikön nimi	
	Sosiaali- ja terveysalan yksikkö	
	Ohjaava opettaja	Osoite
	Pirkko Pietilä ja Päivi Onkalo	
	Puhelin	Sähköposti
		Pirkko.Pietila@oamk.fi, Paivi.Onkalo@oamk.fi
Oulun ammattikorkeakoulu II	Yksikön nimi	
	Ohjaava opettaja	Osoite
	Puhelin	Sähköposti
Oulun ammattikorkeakoulu III	Yksikön nimi	
	Ohjaava opettaja	Osoite
	Puhelin	Sähköposti
Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu	Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on Tekijällä. Ammatikorkeakoulun vastuu rajoittuu opinnäytetyön tavanomaiseen ohjaukseen.	
	Toimeksiantaja sitoutuu antamaan Tekijän käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat julkiset tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta. Jos opinnäytetyön tekeminen edellyttää salassa pidettävien tietojen tarkastelemista, laaditaan siitä tarvittaessa erillinen salassapitosopimus.	
Tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus	Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muita julkisuuslaissa salassa pidettäviä määrättyjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyö raportoidaan ammattikorkeakoulujen julkaisusarkistoon Theseukseen (http://www.theseus.fi) tai Oulun ammattikorkeakoulun Intraan. Opinnäytetyötoimijat päättävät raportoitavan opinnäytetyön valmistuttua.	
	Tekijä, Toimeksiantaja ja Ohjaava opettaja sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättäytymään käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa.	
II Suunnitelma		
Opinnäytetyö	Aihe/työnimi	
	Vanhempien odotuksia kasvatuskumppanuudesta Kempeleen Santamäkitalon koulussa	
	Kehittämis-/tutkimustehtävän tavoite ja tulos	
	Tutkimustehtävä: Millaisia odotuksia vanhemmilla on kasvatuskumppanuudesta lapsen hyvinvoinnin tukemiseksi?	

	Keskiset menetelmät
	Teemahaastattelu
	Toimeksiantaja maksaa opiskelijalle tai ammattikorkeakoululle työn tekemisestä ☐ Kyllä ☒ Ei
	Opinnytetyölle on nimetty ohjaajaksi työelämän edustaja ☐ Kyllä ☒ Ei
	Toimeksiantaja hyödyntää opinnytetyön tuloksia toiminnassaan ☒ Kyllä ☐ Ei
	Tarkempi selvitys opinnytetyösuunnitelmassa _____ 20____
Allekirjoitus	Hyväksyn opinnytetyön toteutuksen ja ohjauksen Toimijat ja Suunnitelma -kohdissa esitetyllä tavalla.
	Päivämäärä <u>21.5</u> 20 <u>14</u> Ohjaavan opettajan I allekirjoitus <u>Kari Kumpulainen</u>
	Päivämäärä <u>9.5</u> 20 <u>14</u> Ohjaavan opettajan II allekirjoitus <u>Jaini Oksanen / Päivi Oksanen</u>
	Päivämäärä <u>9.5</u> 20 <u>14</u> Ohjaavan opettajan III allekirjoitus <u>Pirkko Pää PIRKKO PIETÄ</u>
III Sopimusehdot	
Oikeudet tuloksiin ja muuhun opinnytetyöhön liittyvään aineistoon, laitteisiin ja sovelluksiin	<p>Vaihtaan A, B, C tai D.</p> <p>A ☐ Käyttöoikeuden luovutus (ei muunteluoikeutta) Tekijänoikeus opinnytetyön tuloksiin kuuluu opinnytetyön Tekijälle (Opiskelijalle).</p> <p>Tekijä myöntää Toimeksiantajalle rinnakkaisen käyttöoikeuden opinnytetyöhön ja siihen liittyvään aineistoon. Toimeksiantaja saa valmistaa opinnytetyöstä kopiaita, esittää ja näyttää aineistoa ja levittää opinnytetyöstä tehtyjä kappaleita. Toimeksiantajalla ei ole oikeutta muuttaa opinnytetyötä ilman Tekijän lupaa. Muusta käytöstä on sovittava erikseen kirjallisesti.</p> <p>Toimeksiantaja ei voi siirtää tämän sopimuksen mukaista käyttöoikeutta kolmannelle osapuolelle. Käyttöoikeus on voimassa _____ 20____ saakka.</p> <p>Tekijä luovuttaa Oamkille rinnakkaisen käyttöoikeuden opinnytetyöhön ja siihen liittyvään materiaaliin ilman erillistä korvausta. Käyttöoikeus sisältää oikeuden säilyttää opinnytetyö ja siihen liittyvä materiaali sekä käyttää sitä opetus- ja tutkimustoiminnassa, kirjastopalveluissa, toimintansa esittelyssä ja markkinoinnissa ja muussa tavanomaisessa toiminnassaan.</p> <p>B ☐ Käyttöoikeuden luovutus (sisältää muunteluoikeuden) Tekijänoikeus opinnytetyön tuloksiin kuuluu opinnytetyön Tekijälle (Opiskelijalle).</p> <p>Tekijä myöntää Toimeksiantajalle rinnakkaisen käyttöoikeuden opinnytetyöhön ja siihen liittyvään aineistoon. Toimeksiantaja saa valmistaa opinnytetyöstä kopiaita, esittää ja näyttää aineistoa ja levittää opinnytetyöstä tehtyjä kappaleita sekä tehdä siihen levittämisen ja yleisön saataville saattamisen kannalta tarpeelliset muutokset. Muusta käytöstä on sovittava erikseen kirjallisesti.</p> <p>Toimeksiantaja ei voi siirtää tämän sopimuksen mukaista käyttöoikeutta kolmannelle osapuolelle. Käyttöoikeus on voimassa _____ 20____ saakka.</p> <p>Tekijä luovuttaa Oamkille rinnakkaisen käyttöoikeuden opinnytetyöhön ja siihen liittyvään materiaaliin ilman erillistä korvausta. Käyttöoikeus sisältää oikeuden säilyttää opinnytetyö ja siihen liittyvä materiaali sekä käyttää sitä opetus- ja tutkimustoiminnassa, kirjastopalveluissa, toimintansa esittelyssä ja markkinoinnissa ja muussa tavanomaisessa toiminnassaan.</p> <p>C ☐ Taloudelliset tekijänoikeudet luovutetaan kokonaan toimeksiantajalle Tekijä (Opiskelijalle) luovuttaa Toimeksiantajalle kaikki opinnytetyöhön ja sen tuloksiin liittyvät taloudelliset tekijänoikeudet. Toimeksiantajalla on oikeus luovuttaa tämän sopimuksen mukaiset oikeudet edelleen kolmannelle osapuolelle Tekijää kuulematta ja tehdä levittämisen ja yleisön saataville saattamisen kannalta tarpeelliset muutokset.</p> <p>Oikeusiensiooniin sisältyy, mutta ei rajoitu, kaikki oikeudet muuntaa, välittää, esittää julkisesti ja levittää tallennetta, siirtää se toiselle medialle ja valmistaa kopiaita (myös otteita) esittämistä, myyntiä, vuokraamista tai muuta levittämistä varten hyödyntämällä sähköistä, analogista- tai digitaalitekniikkaa, cd- ja dvd-formaatteja, multimediaa, printtimediaa, tietoverkkoja ja videovuokrausjärjestelmiä ja muita vastaavia teknologisia ratkaisuja jakelutavasta riippumatta.</p> <p>Tekijä vakuuttaa, että hänellä on oikeus luovuttaa kaikki edellä mainitut oikeudet, ja että kyseiset oikeudet eivät Tekijän parhaan tiedon mukaan loukkaa kolmannen osapuolen oikeuksia.</p> <p>Toimeksiantaja luovuttaa Oamkille rinnakkaisen käyttöoikeuden opinnytetyöhön ja siihen liittyvään materiaaliin ilman erillistä korvausta. Käyttöoikeus sisältää oikeuden säilyttää opinnytetyö ja siihen liittyvä materiaali sekä käyttää sitä opetus- ja tutkimustoiminnassa, kirjastopalveluissa, toimintansa esittelyssä ja markkinoinnissa ja muussa tavanomaisessa toiminnassaan.</p> <p>D ☐ Tekijänoikeuksista sovitaan erikseen Tekijä ja Toimeksiantaja ovat sopineet opinnytetyön ja sen tulosten tekijänoikeuksista luovuttamisesta seuraavaa:</p>

Korvaukset	Valitaan E, F tai G. E ☐ Korvauksena tehdystä työstä jäteti tekijänoikeuksien luovuttamisesta Toimeksiantaja maksaa Tekijälle _____ € korvauksen _____,20 _____ mennessä. F ☐ Korvauksesta on sovittu erikseen. G ☐ Tekijälle ei makseta korvauksia tehdystä työstä eikä tekijänoikeuksien luovuttamisesta. Työsuhte Mahdollisesta työsuhteesta Toimeksiantaja ja Tekijä sopivat erikseen. Opinnäytetyötä tekevät opiskelijat ovat Oulun ammattikorkeakoulun tapaturmavakuutuspiirissä, mikäli heillä ei ole työsuhdelta opinnäytetyön Toimeksiantajaan.	
Opinnäytetyön kustannukset	Opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (aineistojen hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat Toimeksiantaja ja Tekijä keskenään. Ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta.	
Allekirjoitukset	Olemme sopineet opinnäytetyön toteutuksesta ja ohjauksesta tässä sopimuksessa sovitulla tavalla. Opinnäytetyön arvioitu valmistumisaika on _____,20 _____.	
	Päivämäärä 15.5.2014	Tekijän I (Opiskelijan) allekirjoitus Sofia Lehtilähti Sofia Lehtilähti
	Päivämäärä 15.5.2014	Tekijän II (Opiskelijan) allekirjoitus Anni Sieväla ANNI SIEVÄLÄ
	Päivämäärä _____,20 _____	Tekijän III (Opiskelijan) allekirjoitus
	Päivämäärä _____,20 _____	Tekijän IV (Opiskelijan) allekirjoitus
	Päivämäärä 15.5.2014	Toimeksiantajan I allekirjoitus Pentti Rautakoski, rehtori
	Päivämäärä _____,20 _____	Toimeksiantajan II allekirjoitus
	Päivämäärä _____,20 _____	Toimeksiantajan III allekirjoitus

Opiskelijapalvelut
Kotkantien kampus
Kotkantie 1, 90250 Oulu
010 272 1152
opiskelijapalvelut.kotkantie@oamk.fi

Opiskelijapalvelut
Teuvo Pakkalan kadun kampus
Teuvo Pakkalan katu 19, 90130 Oulu
010 272 1154
opiskelijapalvelut.liike@oamk.fi

Opiskelijapalvelut
Professorintien kampus
Kiviharjuntie 8, 90220 Oulu
010 272 1156
opiskelijapalvelut.sote@oamk.fi